

[melodiol.]

Proje Yürütücüleri ve Destekçileri

HEP BERABER projesi, Anadolu Kültür ve Landesweiten Koordinierungsstelle Kommunale Integrationszentren (LaKI) iş birliği ve Stiftung Mercator desteğiyle, 2017-2019 yılları arasında gerçekleştirilmiştir.

İÇİNDEKİLER

- Proje Hakkında | 4
- MelodiOL Nedir? | 6
- MelodiOL Nasıl Çalışır? | 9
- RÜZGÂR | 13
  - 1. Beden Perküsyonu Modülü | 14
  - 2. Kendin Yap Müzik Aletleri Modülü | 18
    - Tef yapımı | 18
    - Yağmur Çubuğu yapımı | 21
    - Davul yapımı | 24
  - 3. Son Prova | 27
  - 4. Kutlama ve Gösteri | 30
- DAMLALAR | 33
  - 1. Beden Perküsyonu Modülü | 34
  - 2. Kendin Yap Müzik Aletleri Modülü | 38
    - Shaker yapımı | 38
    - Davul yapımı | 41
    - Kastanyet yapımı | 44
  - 3. Son Prova | 47
  - 4. Kutlama ve Gösteri | 50
- Ekler | 52
- Künye | 60

● PROJE HAKKINDA

Mülteci Desteği Alanında Almanya-Türkiye Ortaklık İnisyatifi **ALL TOGETHER / HEP BERABER / ALLE ZUSAMMEN**

İnisyatifimiz Türkiye ve Almanya'da, farklı sosyo-kültürel geçmişlere sahip, mülteci olan ve olmayan çocuk ve gençlerin, başta okullar olmak üzere, bir arada yaşadığı tüm alanlarda kapsayıcı bir toplumsallık inşa edebilmenin etkin yollarını birlikte düşünebilmek ve sosyal uyumu destekleyecek alternatif pratik araçlar ortaya koyabilmek amacıyla ortaya çıktı.

Türkiye ve Almanya'nın eskiye dayanan yakın işbirliği ve birbirinden öğrenme anlayışından aldığımız güçle, iki temel ortak soruyla yola çıktık:

1. Mültecilik geçmişi olan çocukları sosyal hayata ve eğitim hayatına hızla dahil edebilmek ve daha aktif katılımcılar olmalarını teşvik etmek üzere, sahanın somut ihtiyaçlarına cevap veren ne tür kapsayıcı öğrenme materyalleri geliştirebiliriz?
2. Sosyal uyumun iki taraflı bir süreç olarak inşa edilmesine katkı sunmak amacıyla, tüm çocuk ve gençlerin ortak kullanımını hedefleyen, kültür sanat odaklı içerikleri nasıl birlikte üretebiliriz?

İki yıllık süreç içinde iki ülkeden 40'ın üzerinde uzmanı yan yana getirdik ve bu sorular üzerine HEP BERABER düşündük.

Proje Katılımcılarımız

Proje, kısa sürede çok sayıda eğitimci ve sivil toplum aktöründen oluşan çekirdek bir grup oluşturarak bunun etrafında güçlü ve geniş bir ağ ördü. Türkiye ve Almanya'dan eğitimciler, sosyal hizmet uzmanları, öğretmenler, akademisyenler, formel olmayan eğitim uzmanları, psikologlar, yaratıcı drama eğitimcileri, müze pedagogları, sanat terapistleri, müzisyenler ve araştırmacılar bir araya geldi.

Çalışma Gruplarımız

Proje kapsamında gerçekleştirdiğimiz toplantılar vesilesiyle katılımcılarımız, alandaki iyi örnekleri birbirine sunma, çeşitli saha ziyaretlerinde beraber gözlem yapma ve birbirinden öğrenme imkanı buldular. İlgi ve uzmanlık alanları doğrultusunda, 6 tematik çalışma grubu ortaya

çıktı. Bu çalışma grupları “birlikte yaşam”ı desteklemeyi önceliklendiren ortak çözüm önerileri ve kültürel eğitim odaklı fikirler geliştirdiler. Müzik, performans sanatları, resim, heykel, oyun, yaratıcı drama, edebiyat, dans gibi sanatsal ifadenin aktif kullanımını teşvik edecek bu ortak fikirleri, farklı bağlamların ihtiyaçlarını gözeterek, somut ürünlere, alternatif eğitim araçlarına dönüştürdüler.

Proje Çıktılarımız

HEP BERABER projesinin sonunda ortaya çıkan ürünler,

- kapsayıcı öğrenmeye alan açan bir yaklaşımı benimser, mülteci olan ve olmayan tüm çocukları dahil etmeyi hedefler.
- kültürel çeşitliliğin ve çokdilliliğin bir değer ve zenginlik olarak benimsenmesine katkı sunar ve ‘formel olmayan eğitimin’ bu alandaki gücüne vurgu yapar.
- oyun destekli öğrenmenin, yaratıcılığın, bireysel ve kolektif ifade becerilerini güçlendirmenin akran destekli öğrenmenin araçlarını sunar, bu vesileyle çocuk ve gençler arasında birlikte yaşam kültürünü güçlendirir.
- mültecilik veya göç deneyimi olan çocukların özgüvenlerini güçlendirir, yaşadıkları yeni çevreyle uyum sürecinde kültürel miraslarından kopmamalarına, o mirasla bağlarını korurken, yeni bağlar inşa etmelerine alan açar.
- çocukların hem aile dillerini hem de içinde yaşadıkları toplumun dilini öğrenmelerine destek verir; bunu yaparken kültür, sanat ve oyun yoluyla eğitimin yenilikçi yaklaşımlarını kullanır.

Her çalışma grubu bu ilkelere örnek teşkil edecek, sahada uygulamaya hazır birer ürün ortaya çıkardı. Bu ürünlerden biri de, şu an rehberini elinizde tuttuğunuz MELODİOL PROGRAMI.

Projenin tüm ürünlerine www.hep-beraber.org adresinden ulaşabilirsiniz.

● MELODİOL NEDİR?

MelodiOL, 9 - 12 yaş (+/-1) arasındaki çocukların, bu proje için özel olarak bestelenmiş melodilere eğlenceli yöntemlerle kolayca eşlik edebileceği, yapılandırılmış bir atölyeler dizisidir.

MelodiOL programı pedagogları, öğretmenleri, eğitimcileri ve sahadaki diğer aktörleri, sosyal uyum ve birlikte yaşam alanında sürdürmekte oldukları çalışmalarda desteklemek üzere geliştirilmiş, interaktif ve kültürlerarası bir programdır.

Sözsüz eğitim videoları, melodiler ve eğitim kitapçığından oluşan program, çeşitli geçmişlere sahip, göç ve mültecilik deneyimleri olan ve olmayan çocukları müzikte buluşturmayı hedefler.

Program boyunca, çocuklar çeşitli beden perküsyonu hareketlerini öğrenerek ve/veya basit malzemelerle Kendin Yap (DIY) müzik aletleri üreterek program için bestelenmiş melodilere birlikte eşlik eder ve bu sayede kendilerini, hem bireysel hem de kolektif olarak müzik yoluyla ifade eder. MelodiOL isminin vurgu yaptığı üzere, çocuklar hep beraber melodi OLur, o melodiye birlikte oluşturur.

Göç deneyiminin çoğunlukla beraberinde getirdiği dil engelini aşmada müziği işe koşan program, çocukların, kendi el becerileriyle ürettikleri müzik aletleri ve bedenlerinden çıkardıkları sesleri kullanarak ritim duygularını geliştirmelerine destek olur. Program, müziğin dilinde ortaklaşan çocukların bireysel ve kolektif yaratıcılıklarını geliştirirken birbirlerini tamamladıkları bir ortam tasavvur eder.

MelodiOL'un eğitim videolarına eşlik eden bu kitapçık, eğitim ve etkinlik yürütücülerine programı uygulamalarında destek vermek üzere hazırlanmıştır.

MelodiOL'u Nerede Kullanabilirim?

Her yerde!

MelodiOL hem okullarda, hem de toplum ve gençlik merkezleri gibi formel olmayan öğrenme ortamlarında kullanılabilir. Gerekli olan iki temel şey, bir video oynatıcı ve basit bir ses sistemidir. MelodiOL Programı, eğitim videolarında dil ve sözlü ifade kullanmaz. Bu sayede, her türlü öğrenme ortamında kullanılabilir.

Öte yandan, programdaki her oturuma bağlı olarak tasarlanmış etkinlikler, doğal olarak, dile ve sözlü ifadeye dayanmaktadır. Bu etkinlikler sırasında öğrenme ortamındaki çocukların sahip olduğu farklı dillere olabildiğince yer verilir, sınıf içinde çokdilli bir ortam teşvik edilir. Her şekilde, MelodiOL programı müziğin ortaklaştırıcı dili üzerine inşa edilmiştir, çocuklara ve tüm katılımcılara bu atölyelerde en çok müziğin diline başvuracakları hissettirilir. Program boyunca, katılımcıların ortak bir dili paylaşmadıkları hallerde dahi, müzik gibi birleştirici başka iletişim

araçlarına sahip olduğumuz temel duygusu hakim kılınır.

MelodiOL Programına Kimler Katılabilir?

Hem çocuklar hem yetişkinler, herkes katılabilir!

MelodiOL programı, 9 -12 (+/-1) yaşında çocuklar hedeflenerek tasarlanmıştır. Program bu haliyle 8 yaş üstü çocuklar, ergenler, gençler ve yetişkinlerle çalışılmak için uygundur. Öte yandan, çeşitli uyarlamalarla farklı yaş gruplarına daha uygun hale getirmek mümkündür.

MelodiOL,

- belirli bir melodiye birlikte eşlik edebilmek,
- birbirlerini dinleyerek topluluk içerisindeki uyumu gözetmek,
- temel bir müzik ve ritim anlayışı geliştirebilmek için bir araç sunarken,
- çocukların kendileri olmakta rahat hissettikleri, kendilerini müzikle ifade edebildikleri ve birlikte eğlenebildikleri olumlu bir atmosfer yaratır.

Program, 8 yaş ve altındaki çocuklarla uygulanacaksa videoların hızları yeniden düzenlenebilir. Ayrıca, farklı pedagojik yöntemler kullanılarak çocuklarla daha yakın çalışılmalı ve açıklayıcı desteklere daha fazla başvurulmalıdır. 8 yaş ve altındaki çocuklara daha fazla serbest zaman bırakmak onları daha rahat hissettirecek ve sıkılma ihtimallerini azaltacaktır.

MelodiOL'u Ne Zaman Kullanabilirim?

Her zaman!

MelodiOL okulda ders saatlerinde, müzik derslerinde, okul dışı etkinliklerde ve serbest zamanlarda, psikososyal destek çalışmalarında, toplum merkezlerindeki buluşmalarda ve herhangi bir çocuk ya da gençlik etkinliği kapsamında uygulanabilir.

MelodiOL, iki ayrı melodi ve her biri için tasarlanmış altı oturuma sahiptir; tüm modüllerin uygulanması halinde 12 oturumluk bir müzik atölyesine dönüşür. Eğitimci, çalıştığı grubun ihtiyaçlarına ve şartlarına göre programı ayrı modüller şeklinde uyarlayabilir.

MelodiOL'un modülleri ve oturumları:

- melodilerden yalnızca biri seçilerek bir tam gün içerisinde
- bir hafta boyunca, birbirini takip eden günlerde
- birkaç haftaya yayılarak
- ya da tüm oturumlar gerçekleştirilerek bir eğitim dönemi boyunca uygulanabilir.

MelodiOL'u Neden Kullanmak İsterim?

MelodiOL müziğin birleştirici dilini temel alır:

- Müzik bilgisine sahip öğretmenler ve müzikle uğraşan çocuklar için keyifli olduğu kadar, ilk defa müzikle çalışacak öğretmenler ve müzik bilgisi ve tecrübesi olmayan çocuklar için de elverişli ve heyecan verici bir araçtır.
- Öğretmenle katılımcılar arasında, ayrıca katılımcıların kendi aralarında ortaya çıkabilecek olası kültürel ve dilsel engelleri kaldırır, müzikle kendini ifade etme ve birbirini tamamlarken özdeğerini keşfetme fırsatı sunar.
- MelodiOL, herkesin müziğe erişebileceğini ve müzik yapabileceğini gösterir. Program, bir melodiye eşlik etmekle başlar fakat uzun soluklu bir uygulama olarak kullanılması halinde çocukların bedensel, eylemsel, duygusal ve düşünsel ufuklarını genişletir.
- Çocukların özgüvenlerini artırarak, benlik algılarındaki olası sınırlılıkları aşmalarına, kendilerine inanmalarına ve yeterli hissetmelerine destek olur.

MelodiOL'u Nasıl Uygulayabilirim?

MelodiOL kolaylıkla uygulanabilir ve çok eğlencelidir!

MelodiOL programıyla çalışacak bir öğretmen, çalışma öncesinde, önce giriş videoları olmak üzere, tüm videoları izler.

Her uygulamadan önce, kitapçığın üzerinden giderek o buluşmayı hayal etmek, videoları bu gözle izlemek ve gerekli malzemeleri önceden düşünmek süreci kolaylaştıracak ve oturumu daha keyifli hale getirecektir. Videoların süresi oldukça kısa olduğundan, bu ön çalışma çok vakit almaz ve öğretmenin melodilere alışmasını, programda sunulan araçlara aşina olmasını sağlar.

Bunu bir kere yaptı mı, beş çocukla buluşan her öğretmen MelodiOL'u keyifle uygulayabilir.

Proje web sitesinde, elinizdeki bu kitapçıkla birlikte tüm videolar ve bu proje için bestelenmiş melodiler izlenebilir, dinlenebilir, okunabilir ve indirilebilir versiyonlarıyla sunulmuştur.

www.hep-beraber.org

www.all-zusammen.org

www.germanturkishinitiative.org

Ayrıca, elinizdeki kitapçığın arkasına ilişik USB flash belleğin içerisinde de ilgili video ve ses dosyalarını bulabilirsiniz.

● MELODİOL NASIL ÇALIŞIR?

MelodiOl programı, bu program için bestelenmiş iki ayrı melodiye eşlik eden eğitim videolarından oluşur. Melodilerden biri **DAMLALAR**, diğeri ise **RÜZGÂR**'dır.

MelodiOL, melodilere eşlik etmek için iki farklı yöntem kullanır:

Beden Perküsyonu ve Kendin Yap Müzik Aletleri. Bu iki yöntem birer modül oluşturur. Ayrıca her melodi için, bir prova ve bir de gösteri modülü eklenmiştir.

Modül 1: Beden Perküsyonu (BP - 1 Oturum)

Modül 2: Kendin Yap Müzik Aletleri (DIY - 3 Oturum)

Modül 3: Son Prova (1 Oturum)

Modül 4: Kutlama ve Gösteri (1 Oturum)

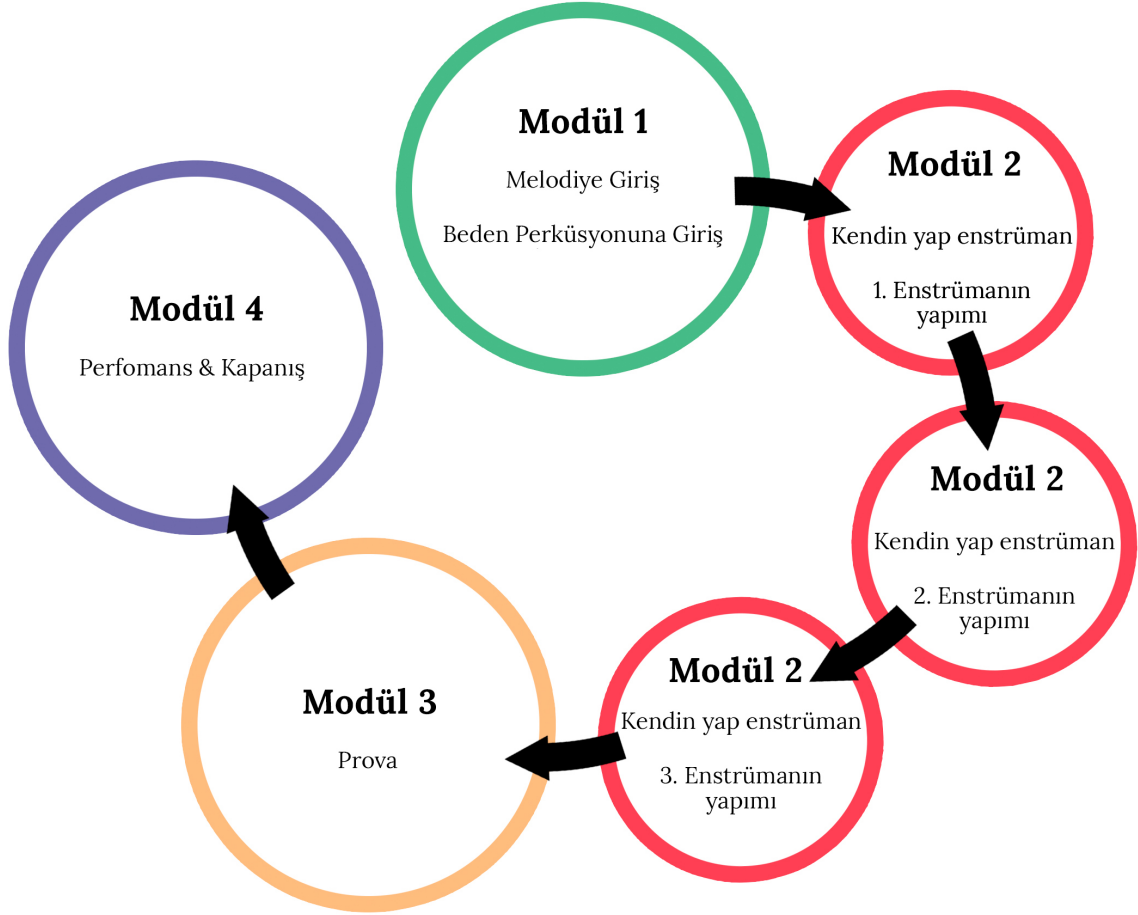
MelodiOL her bir melodi için, **altı oturumda uygulanması planlanmış dört modülden** oluşan bir program önerir. Her iki melodi, tüm oturumlarıyla uygulandığında ortaya 12 oturumluk uzun soluklu bir müzik atölyesi çıkar.

Eğitmen, her melodi için Beden Perküsyonu veya Kendin Yap Müzik Aletleri modüllerinden birini tercih edip sadece onu uygulayabilir. Hangisi tercih edilirse edilsin, "Son Prova" ile "Kutlama ve Gösteri" modüllerinin gerçekleştirilmesi tavsiye edilir.

Oturumlar, çalışılacak çocuk grubunun özellikleri, çalışma ortamının uygunluğu ve çocukların programa devam durumları göz önüne alınarak planlanmalıdır. Bu planlamanın eğitmenin zihninde kolayca canlanabilmesi ve rahatça oluşturulabilmesi için aşağıdaki genel akış hazırlanmıştır. Aynı akış her iki melodi için de kullanılabilir.

Yöntemler (BP ve DIY) birbirinden bağımsız olarak uygulanabilir. İstenen yöntem veya melodiden başlanabilir. Öte yandan programdaki her modül, kendi içindeki sıra takip edilerek çalışılmalıdır.

Beden perküsyonu modülü (BP) bu kitapçıkta tek oturum olarak, 45 ila 60 dakika sürecek şekilde planlanmıştır. Öte yandan, farklı hareketlerle bedeninden ses çıkarmaya dayanan bu modül, videodaki sıralamayı takiben, görece daha kolay olan ilk üç hareket ilk oturumda, sonraki üç hareket ise ikinci oturumda olmak üzere, iki oturumda çalışılabilir. Öte yandan, çocukların yaşı, öğrenme hızları, ritimle ve birbirleriyle uyum sağlama süreçleri gözetilerek başka bir bölüme de yapılabilir. İster tek, ister iki oturumda uygulanacak olsun, belli hareketler eğitmenin takdiriyle veya çocukların talebiyle dışarıda bırakılabilir. Her zaman yeni hareketler eklenebilir.

Kendin Yap (DIY) Müzik Aleti Modülü'nün oturumları ise 45 ila 120 dakika arası sürer. Çocukların el becerileri farklı düzeylerde olacağından ve çalışmalarda kullanılacak yapıştırıcı ve boyanın kurumasını beklemek elzem olduğundan oturum süreleri uzun tutulmuştur. Her oturumda bir tane olmak üzere, bu modülde toplam üç müzik aleti üretilir ve melodiler eşliğinde birlikte pratik yapılır. Ayrıca, eğitmen başka enstrümanlar ekleyerek ikinci modülün oturum sayısını da artırabilir.

Müzikle çalışırken süreci kolaylaştırmak için, eğitmen melodinin ölçüsünü yüksek sesle, "1-2-3-4..." şeklinde sayabilir. Hem eğitmenin işini hem de çocukların provalarını kolaylaştırmak için her iki melodinin de METRONOM ses dosyası hazırlanmıştır.

Beden perküsyonu ve kendin yap müzik aletleri çalışmalarına eğitimci, eğer isterse, akustik bir aletle eşlik edebilir. Eğitimci herhangi bir enstrüman çalmıyorsa, bazı derslere müzisyen bir arkadaşını veya eğitimciyi davet etmek her zaman bir seçenektir. Bu, çocukların motive olmasına yardımcı olacak, onlara ilham alabilecekleri yeni rol modeller sunacaktır.

Müzikle çalışırken dahi çokdilli bir öğrenme ortamını teşvik etmek önemlidir. Böyle bir öğrenme ortamı yaratmanın basit ancak etkili yollarından biri, kitapçık boyunca yer yer bahsedileceği üzere, Çokdilli bir MelodiOL Sözlüğü oluşturmaktır.

Çokdilli MelodiOL Sözlüğü çocukların ortaklaşa hazırlayacağı bir sözlüktür. Sözlük formatında olabileceği gibi çeşitli sanatsal araçlar kullanılarak da gerçekleştirilebilir. Örneğin, bir duvar panosu şeklinde hazırlanabilir. Her oturum için seçilen anahtar sözcükler veya grubu oluşturan çocukların kendi aralarında yeni bir dil kurabilmek için kullandıkları sözcükler sınıf içinde konuşulan farklı dillerde yazılıp görsellerle desteklenerek bir pano oluşturulabilir. Her durumda, Çokdilli MelodiOL Sözlüğü'nün öğrenme alanının görünür bir yerine asılması, çalışmanın bellegini kurmaya yardımcı olacak ve her oturumda yapılacak eklemelerle bu belleği dinamik kılacaktır.

Kendim Yaptım Müzik Aleti Kütüphanesi: Program boyunca üretilecek müzik aletlerini yerleştirmek için, öğrenme ortamının bir köşesinde bir masa veya raflar kullanılarak bir Kendim Yaptım Müzik Aleti Kütüphanesi oluşturulabilir. Çocuklar bu kütüphaneyi oluşturmak için yine yaratıcılıklarını kullanarak birlikte fikir yürütür ve ortak bir karara varır. Çocuklar, etraflarında mevcut “a(r)tık malzemeler”i kullanarak bu müzik aleti kütüphanesini kurarlar. Bu kütüphane her oturumda giderek zenginleşecektir. Kendim Yaptım Müzik Aleti Kütüphanesi, oturumlar ilerledikçe, eğitimcinin belirlediği serbest çalışma anlarında veya bekleme sürelerinde çocukların gidip istedikleri aletleri ödünç alabilecekleri bir kütüphanedir. Kütüphanedeki her müzik aleti grubun ortak ürünü olduğundan herkes tüm aletleri olabildiğince dikkatli kullanmaya ve yerine koymaya özen gösterir. Gerektiğinde, bazı oturumlarda “tamir ve tadilat” için zaman ayrılarak yıpranan müzik aletleri birlikte onarılabilir.

♥ RÜZGÂR

Rüzgâr melodisi için Beden Perküsyonu (BP) Modülü beş farklı hareketten oluşur. Bu modülde bir (ya da daha fazla) oturumda söz konusu beş hareket öğrenilir ve melodiye hep beraber eşlik edilir.

Rüzgâr melodisi için Kendin Yap (DIY) Müzik Aletleri Modülü ise üç müzik aleti yapımını içerir: Tef, yağmur çubuğu ve davul. Bu modülün her oturumunda bir müzik aleti yapımı öğrenilir ve bu müzik aletleri melodi eşliğinde çalınır. Müzik aletlerinin yapımı tamamlandığında Son Prova Modülü'ne geçilir, Kutlama ve Gösteri Modülü ile akış sonlanır.

Rüzgâr melodisinin her modül ve oturumu aşağıda tek tek incelenmiştir. Modüllere geçmeden önce aşağıdaki çalışmanın yapılması önerilir.

Farklı aile dillerinden gelen çocukların bir arada bulunduğu çalışma ortamlarında çokdilliliği görünür kılmak, farklı dillere yer açmak önemlidir. Bu bağlamda, çalışılacak melodinin adı olan RÜZGÂR'ın bir sembolü (veya farklı sembolleri) büyük bir kâğıda çizilerek uygun bir yere asılabilir. Çocuklara bu sözcüğün farklı dillerdeki karşılıklarını bilip bilmedikleri sorularak farklı dillerdeki bu karşılıklar çizime eklenebilir veya daha sonra eklenmek üzere listelenebilir. (bkz. Çokdilli MelodiOL Sözlüğü).

Modül 1: BEDEN PERKÜSYONU

Süre: 45-60 dk

Farklı hareketlerle bedeninden ses çıkarabilme, ritmi takip edebilme ve grupla uyum sağlama becerilerinin geliştirilmesi, özgüvenin güçlendirilmesi, yeni özbecerilerin keşfedilmesi.

Bu modül tek bir oturum yerine iki oturuma bölünerek de uygulanabilir.

Çalışma ortamında kullanılacak bir video oynatıcı, ses sistemi, ekran veya projeksiyon.

Çocuklar birbirlerini tanıyorsa sadece fiziksel olarak ısınmaları yeterli olacaktır. Bu amaçla örneğin, Ekler Bölümü'ndeki "Eller Dize" veya "Alkış Çemberi" alıştırmaları kullanılabilir. Çocuklar birbirlerini tanıyorsa, isimlerini söylemeleri ve kendilerini kısaca tanıtmaları, kendileri hakkında diledikleri birkaç bilgiyi paylaşmaları güzel bir başlangıç olur. Ardından fiziksel ısınmaya geçilir.

RÜZGÂR: BP Giriş Videosu bu adımda oynatılır. Çocuklar melodiyle ilk kez burada tanışır; melodiye ısınır ve motive olur.

RÜZGÂR: BP Eğitim Videosu - Hareketler bu adımda oynatılır. Çocuklar videodaki yönergeleri takip ederek hep birlikte hareketleri çalışır.

Eğitim videosunda her hareket tek tek önce müziksiz olarak ve yavaş bir şekilde gösterilmekte, sonra müzikle birlikte tekrarlanmaktadır. Videoda Pause - Durdur (⏸) işareti çıktığında video durdurulur ve çocuklar hep birlikte hareketi çalışır. Video gerekli hallerde geri sarılıp parçalar tekrar izlenebilir. Videodaki tüm hareketler çalışıldığında, aynı video bu defa hiç durdurulmadan izlenir ve videodaki gibi her hareket önce yavaş bir tempoda, sonra müzikle birlikte hep beraber tekrarlanır. Eğitim her hareket çalışılırken RÜZGÂR melodisinin ses dosyasını çalarak parçanın tamamında hareketi çalıştırabilir.

Grup içinde bazı çocukların bir hareketi diğer çocuklardan daha hızlı öğrenmesi söz konusu olabilir. Eğitimci, müzikle birlikte çalışmaya devam eder, öğrenme hızı yavaş olanlar diğerlerine yetişecektir. Çalışma hızı grup dinamikleri göz önünde bulundurularak ayarlanmalıdır.

El, parmak, bacak, ayak gibi beden perküsyonunda çok kullanılan beden parçalarının resimleri kağıtlara çizilerek çalışma ortamının uygun yerlerine asılabilir. Çocuklara bu sözcüklerin farklı dillerdeki karşılıklarını bilip bilmedikleri sorulur; bu kelimeleri sözlü olarak söylemeleri veya resmin üzerine farklı dillerde yazmaları istenebilir. Sözcükler MelodiOL Sözlüğü'ne eklenir. Eğitimci yüksek sesle 1-2-3-4 şeklinde sayarak melodinin ölçüsünü verirken, bu sayıların farklı dillerdeki karşılıklarını çocuklara sorabilir. Eğitimci ölçüyü farklı dillerde verebilir, çocukların farklı dillerde sayarak ölçü tutması teşvik edilebilir.

RÜZGÂR: BP Eğitim Videosu - Hep Beraber bu adımda oynatılır ve video eşliğinde hareketler çalışılır. Aşağıdaki adımları takip etmek yardımcı olacaktır.

1- Çocuklara, bu adımda az önce öğrendikleri hareketleri gruplar halinde çalışacakları bildirilir. Her hareket grubu için sınıfta bir köşe belirlenir ve buraya o hareketin videodaki sıra numarası veya videodaki oyuncunun tişörtünün rengi verilir. Herkes yapmak istediği hareketi serbestçe seçer ve o hareket için belirlenen noktalarda toplanılmasıyla gruplar oluşur. Gruplardaki kişi sayısı eşit olmak zorunda değildir.

2- Rüzgâr: BP Eğitim Videosu - Hep Beraber bir kere birlikte izlenir. Çocukların, videoda her hareketin melodiye tek tek, farklı zamanlarda dahil olduğunu fark etmesi önemlidir. Ardından, video baştan oynatılır ve her grup, ekranda kendi hareketini yapan karakteri takip ederek, melodiye doğru anda dahil olur ve hareketini yapar. Böylece, tüm grup melodiye baştan sona eşlik eder.

3- Aynı video birkaç defa izlenerek bu çalışma tekrarlanır. Çocuklar giderek daha uyumlu bir şekilde melodiOLurlar. Bazı çocuklar, tekrarlardan bazılarında grup (hareket) değiştirmek isteyebilir. Çocukların farklı gruplarla farklı hareketleri denemesinde hiçbir mahsur yoktur.

Bazı hareketler diğerlerinden daha zor olabilir ya da öyle görünebilir. Öte yandan, her çocuk kendini farklı hareketlerde rahat hisseder ve farklı bir öğrenme hızına sahiptir. Kolay hareketlerde kalmak isteyen çocuklar olabilir, dolayısıyla daha zor hareketlerin daha önemli olduğu gibi bir his yaratılmamalıdır. Başarı odaklı değil, uyum odaklı çalışırken her unsur kendine özgü bir değer taşır; her hareket farklı bir ses tonu verir, müziğe farklı bir katkı sunar. Çocuk hangi hareketi seçerse seçsin, grubun önemli bir parçası olduğunu hissetmelidir.

Çıkış Etkinliği - Beden Perküsyonu Modülü'nü bitirirken çocuklar birbirilerini kutlar. Grupların numaraları veya renkleri söylenerek her grup alkışlanır. Ardından aşağıdaki önerilerden biri veya birkaçı uygulanabilir.

1 – Çocuklar, bedenlerinin farklı yerlerini kullanarak kendi beden perküsyonu hareketlerini yaratmaya teşvik edilir. RÛZGÂR melodisi ses dosyası çalınır. Çocuklar kendi uydurdıkları hareketleri yapar, bunları birbirine öğretir. Hareketlerin ölçüye daha kolay uyması için metronom ses dosyasıyla birlikte veya sadece melodiyle çalışılabilir.

2- Çocuklar küçük gruplar oluşturur. Her grup birlikte karar vererek tek bir hareket yaratır ve bu hareketi bir süre birlikte çalışır. Eğitimci melodiyi çalar ve gruplar melodiyle tekrar çalışır. Son olarak, her grup sırayla melodiye eşlik ederek hareketini tüm gruba sunar.

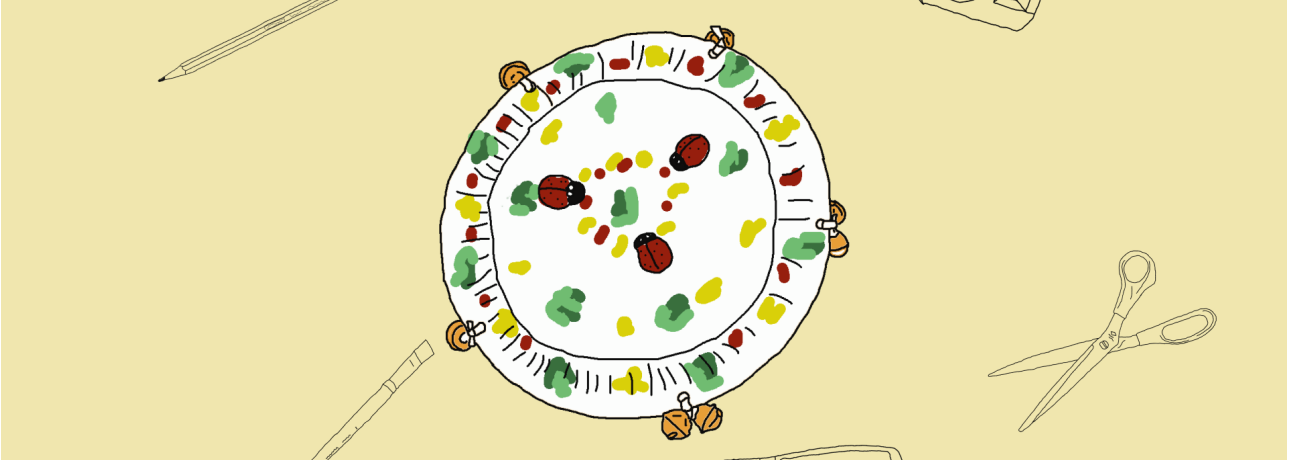
3- Çocuklar ayakta veya oturarak bir çember oluşturur. Etkinlik boyunca yaşadıkları deneyimlere dair sohbet ederler. En çok sevdikleri anlar ve çalışma akışına dair önerileri olup olmadığı sorulabilir. Eğitimci, 5 Parmak Geri Bildirim Yöntemi'ni kullanarak çocuklardan oturumun bir değerlendirmesini isteyebilir. (bkz. EKLER)

4- ÖNEMLİ: Programa, Kendin Yap Müzik Aleti oturumlarıyla devam edilecekse çocukların geri dönüşüm konusundaki farkındalığını artırmak için şu ve benzeri sorular sorulabilir: “Neye çöp diyoruz? Nasıl daha az çöp üretebiliriz? Hangi farklı çöp türlerini tanımlayabiliriz? Evde veya sınıfta a(r)tık malzeme olarak neleri değerlendirebiliriz?” Bu serbest tartışmanın ardından, çocuklar bundan sonraki oturumlarda evden getirecekleri belirli a(r)tık malzemeleri kullanarak sınıfta müzik aleti yapacakları konusunda bilgilendirilir. İlk müzik aleti için gerekli malzeme listesi okunur/yazılır. Evden getirilmesi istenen malzemeler özellikle belirtilir.

Modül 2: KENDİN YAP (DIY) MÜZİK ALETLERİ

Oturum 1: DIY - TEF Yapımı

Süre: 45-120 dk

Basit malzemelerle müzik aleti yapılabileceği ve a(r)tık malzemelerin kullanımının önemi üzerine farkındalık yaratma, yaratıcı el işi çalışmaları yapma, tef yapımı.

Çalışma ortamında kullanılacak bir video oynatıcı, ses sistemi, ekran veya projeksiyon. TEF için elişi yönergeleri çıktıları (Proje web sitesinden indirilip basılır.)

Her çocuk için malzeme listesi:

- 2 kağıt tabak (evden getirmeleri istenir)
- Uhu (birden fazla çocuk birlikte kullanır)
- Boya fırçaları (birden fazla çocuk birlikte kullanır)
- Su bazlı boya ya da parmak boyası (birden fazla çocuk birlikte kullanır)
- 5-10 adet çingirak ya da kedi zili
- Kurdele ya da başka tür bir ip (evden getirmeleri istenir)
- Süsleme için dekoratif malzeme (evden getirmeleri istenir; püskül, boncuk, parlak şeritler, pul vs.)
- Makas ve delgeç (birden fazla çocuk birlikte kullanır)

Öneri: Çocuklardan, bu malzemelerden a(r)tık malzeme dönüşümünü teşvik edenlerini evden getirmeleri istenir. Öte yandan, her zaman sınıfta yedek malzeme bulunmalıdır zira evlerinde ilgili malzemeleri bulamayan çocuklar olabilir. O durumda, çocuklara bunun sorun olmadığı, evdeki başka atık malzemelerin başka oyuncaklar yapmak üzere mutlaka işe yarayacağı belirtilir.

Isınma Çalışması: EKLER bölümünden seçilecek fiziksel bir ısınma çalışmasının ardından, atık ve geri dönüşüm konusunda sohbet edebilirsiniz. Hangi malzemelerin ne şekillerde dönüştürüldüğü, kullandığımız ürünlerden hangilerinin geri dönüştürülmüş malzemelerden üretildiği, kompost yapımı gibi konulara değinilir. Hâlihazırda çalışma ortamında bulunan malzemelerden ne gibi sesler çıkararan ne tür müzik aletleri yapılabileceği üzerine hep birlikte fikir yürütülür.

RÜZGÂR: DIY - Giriş Videosu bu adımda oynatılır. Çocuklar melodiyi tekrar temas eder, videoda TEF'in nasıl kullanıldığına özellikle dikkat etmeleri istenir.

El İşine Hazırlık: Çalışma alanı çocuklarla beraber düzenlenir. Malzemeler hazır edilir. Proje web sitesinde yer alan ilgili el işi yönergelerinin çıktıları çocuklara dağıtılır.

RÜZGÂR: DIY - Eğitim Videosu - TEF bu adımda oynatılır. Çocuklar videodaki yönergeleri takip ederek müzik aletlerini üretir. Her adımdan sonra video durdurulur ve çocuklara o adımı bitirmeleri için süre verilir; gerekirse aynı bölüm bir daha izlenir.

Bazı çocuklar uygulamalı el işi çalışmalarında daha çok zamana ihtiyaç duyabilir. Öğitmen çocukları birbirine yardım etmeleri için cesaretlendirmelidir. Gerekli gördüğü hallerde kendi desteğini teklif edebilir.

Müzik aletlerini yaparken boya ve yapıştırıcı kullanılacağından ve bunların kurumaları için beklenmesi gerektiğinden, çalışmaya ara verilmesi gerekecektir. Bu sırada BEKLERKEN bölümündeki etkinlikler uygulanabilir. Alternatif olarak, çocuklar önceki çalışmada öğrenilen beden perküsyonu hareketleri ile RÜZGÂR melodisine eşlik ederek pratik yapabilir.

Malzeme listesinin üzerinden geçerken veya müzik aletlerinin yapımı sürerken, öğretmen 'makas - kesmek', 'uhu - yapıştırmak', 'kalem - çizmek', 'fırça - boyamak' gibi kullanılan alet ve ilgili fiil ikilisini yüksek sesle tekrarlayıp çocuklara bu kelime ikililerinin başka dillerdeki karşılıklarını bilip bilmediklerini sorar. Sözcükler Çokdilli MelodiOL Sözlüğü'ne eklenir. Aynı çalışma programı boyunca kullanılacak farklı kelimelerle tekrarlanabilir.

RÜZGÂR: Metronom Ses Dosyası bu adımda çalınır. Çocuklar yaptıkları müzik aletini serbestçe dener, aletin farklı hareketlerde ve farklı hızlarda nasıl sesler çıkardığını keşfeder. Daha sonra, metronomdaki ölçüye olabildiğince uyarak hep birlikte yeni aletlerini çalarlar.

RÜZGÂR: Melodi Ses Dosyası bu adımda çalınır. Çocuklar yine gruplar halinde çalışarak melodiye yeni yaptıkları tef ya da önceden öğrendikleri beden hareketlerinden birini seçerek eşlik eder. Bu ses dosyasının yerine RÜZGAR - DIY Giriş Videosu da oynatılabilir.

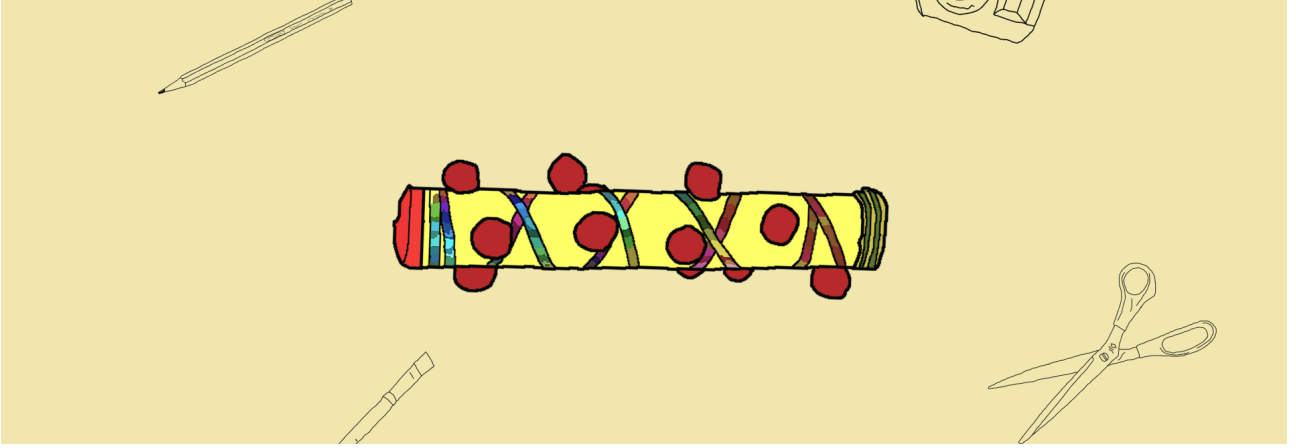
Çıkış Etkinliği: Yapılan tefler sonraki oturumlarda kullanılmak üzere sınıfta belirli bir yere konulur. Bunun için sınıfın bir yerinde “Kendim Yaptım Müzik Aleti Kütüphanesi” isimli bir köşe oluşturulması tavsiye edilir. Son olarak, çocuklar bir çember oluşturarak oturuma dair deneyimlerini paylaşabilir. Daha önce tef ya da benzeri bir müzik aleti görüp görmedikleri, bu müzik aletinin hangi coğrafyalarda kullanılıyor olabileceği üzerine konuşulabilir. Bu serbest tartışmanın ardından, çocuklara bundan sonraki oturumda kullanacakları malzemelerin listesi okunur/yazılır. Evden getirilmesi istenen malzemeler özellikle belirtilir.

Modül 2: KENDİN YAP (DIY) MÜZİK ALETLERİ

Oturum 2: DIY - Yağmur Çubuğu Yapımı

Süre: 45-120 dk

A(r)tık malzemelerin dönüşümüne yeni bir örnek oluşturma, yaratıcı el işi çalışmaları yapma, yağmur çubuğu yapımı.

İlgili çalışma ortamında kullanılacak bir video oynatıcı, ses sistemi, ekran veya projeksiyon. YAĞMUR ÇUBUĞU için elişi yönergeleri çıktıları (Proje web sitesinden indirilip basılır.) Her çocuk için malzeme listesi:

- 1 mukavva boru (evden getirmeleri istenir, örneğin, mutfak havlusu rulosu)
- Boruyu her tarafından kalınlaştırmak için 1 - 2 adet artık mukavva/karton
- Tahta çubuklar (evden getirmeleri istenir, çay veya kahve karıştırma çubuğu olabilir)
- Sıvı yapıştırıcı (birden fazla çocuk birlikte kullanır)
- Boya fırçaları (birden fazla çocuk birlikte kullanır)
- Su bazlı boya ya da parmak boyası (birden fazla çocuk birlikte kullanır)
- Koli bandı ya da daha iyisi renkli elektrik bantı (evden getirmeleri istenir)
- Pirinç ya da nohut taneleri (evden getirmeleri istenir)
- Süsleme için dekoratif malzeme (evden getirmeleri istenir; püskül, boncuk, parlak şeritler, pul vs.)
- Makas (birden fazla çocuk birlikte kullanır)

Öneri: Çocuklardan, bu malzemelerden a(r)tık malzeme dönüşümünü teşvik edenlerini evden getirmeleri istenir. Öte yandan, her zaman sınıfta yedek malzeme bulunmalıdır zira evlerinde ilgili malzemeleri bulamayan çocuklar olabilir. O durumda, çocuklara bunun sorun olmadığı, evdeki başka atık malzemelerin başka oyuncaklar yapmak üzere mutlaka işe yarayacağı belirtilir.

Isınma Çalışması: Çocuklar bir çember oluşturur. Üzerinde çalışacakları seslerle aşına olmaları için şu ve benzeri sorular sorulabilir: “Yağmurun nasıl bir sesi vardır? Yağmur bir ormanda yağarsa nasıl bir ses çıkarır? Yağmur pencereye vururken nasıl bir ses çıkarır? Yağmur hızlanınca nasıl bir ses çıkarır? Yağmur çiselerken nasıl bir ses çıkarır?” Çocuklar hep birlikte bu sesleri canlandırır. Daha sonra, “Yağmur sesi çıkarabilen bir müzik aleti yapılabilir mi? Bu müzik aleti nasıl bir şey olur?” gibi sorularla çocukların yapacakları aleti hayal etmeleri teşvik edilir.

RÜZGÂR: DIY - Giriş Videosu bu adımda oynatılır. Çocuklara videoda YAĞMUR ÇUBUĞU'nun nasıl hareketlerle ve hızlarda kullanıldığına özellikle dikkat etmeleri söylenir.

El İşine Hazırlık: Çalışma alanı çocuklarla beraber düzenlenir. Malzemeler hazır edilir. Proje web sitesinde yer alan ilgili el işi yönergelerinin çıktıları çocuklara dağıtılır.

RÜZGÂR - DIY Eğitim Videosu - YAĞMUR ÇUBUĞU bu adımda oynatılır. Çocuklar videodaki yönergeleri takip ederek müzik aletlerini üretir. Her adımdan sonra video durdurulur ve çocuklara o adımı bitirmeleri için süre verilir; gerekirse aynı bölüm bir daha izlenir.

Bazı çocuklar uygulamalı el işi çalışmalarında daha çok zamana ihtiyaç duyabilir. Eğitimci çocukları birbirine yardım etmeleri için cesaretlendirmelidir. Gerekli gördüğü hallerde kendi desteğini teklif edebilir.

Müzik aletlerini yaparken boya ve yapıştırıcı kullanılacağından ve bunların kurumaları için beklenmesi gerektiğinden, çalışmaya ara verilmesi gerekecektir. Bu sırada BEKLERKEN bölümündeki etkinlikler uygulanabilir. Alternatif olarak, çocuklar önceki çalışmada öğrenilen beden perküsyonu hareketleri veya önceki oturumda yaptıkları tefle RÜZGÂR melodisine eşlik ederek pratik yapabilir.

Başta ‘yağmur’ ve ‘çubuk’ kelimeleri olmak üzere oturumda kullanılan anahtar kelimelerin farklı dillerdeki karşılıkları çocuklara sorulabilir. Yeni sözcükler Çokdilli MelodiOL Sözlüğü'ne eklenir.

RÜZGÂR: Metronom Ses Dosyası bu adımda çalınır. Çocuklar yaptıkları müzik aletini serbestçe dener, aletin farklı hareketlerde ve farklı hızlarda nasıl sesler çıkardığını keşfeder. Daha sonra, metronomdaki ölçüye olabildiğince uyarak hep birlikte yeni aletlerini çalarlar.

RÜZGÂR: Melodi Ses Dosyası bu adımda çalınır. Çocuklar yine gruplar halinde çalışarak melodiye yeni yaptıkları yağmur çubukları veya önceden öğrendikleri tef ya da benden hareketlerinden birini seçerek eşlik eder. Ses dosyası yerine RÜZGAR: DIY - Giriş Videosu da oynatılabilir.

Çıkış Etkinliği: Yağmur çubukları Kendim Yaptım Müzik Aleti Kütüphanesi'ne eklenir. Çocuklar bir çember oluşturarak oturuma dair deneyimlerini paylaşabilir ve kendilerini ifade edebilir. Daha önce yağmur çubuğuna benzeyen bir müzik aleti görüp görmedikleri sorulur. Ardından, silindir şeklinde bildikleri başka bir müzik aleti olup olmadığı, bu müzik aletlerinin seslerinin neye benzediği üzerine konuşulup canlandırma yapılabilir. Bu çalışmadan sonra, eğitmen flüt, kaval, klarnet gibi üflemeli aletlerin ve farklı davul çeşitlerinin de silindir şeklinde olduğundan ve hepsinin nasıl farklı sesler çıkardığından söz edebilir. Bu serbest çalışmanın ardından, çocuklara bundan sonraki oturumda kullanacakları malzemelerin listesi okunur/yazılır. Evden getirilmesi istenen malzemeler özellikle belirtilir.

Modül 2: KENDİN YAP (DIY) MÜZİK ALETLERİ

Oturum 3: DIY - Davul Yapımı

Süre: 45-120 dk

A(r)tık malzemelerin dönüşümüne yeni bir örnek oluşturma, yaratıcı el işi çalışmaları yapma, davul yapımı.

İlgili çalışma ortamında kullanılacak bir video oynatıcı, ses sistemi, ekran veya projeksiyon. DAVUL için elişi yönergeleri çıktıları (Proje web sitesinden indirilip basılır.) Dünya-daki farklı vurmali çalgılardan bazılarının görselleri.

Her çocuk için malzeme listesi:

- 1 adet büyük boy, temiz konserve kutusu veya büyükçe başka bir silindir metal kutu (evden getirmeleri istenir)
- 1 adet standart kavanoz kapağı (evden getirmeleri istenir)
- 6 adet tahta çubuk (evden getirmeleri istenir, çay veya kahve karıştırma çubuğu olabilir)
- 1-2 parça keçe (kutunun çevresine göre kesilecektir; yerine elişi kağıdı, renkli karton, kumaş kullanılabilir)
- Sıvı yapıştırıcı (birden fazla çocuk birlikte kullanır)
- Koli bandı ya da daha iyisi renkli elektrik bantı (evden getirmeleri istenir)
- Kurdele ya da başka tür bir ip (evden getirmeleri istenir)
- Renkli krepon kağıdı
- Çıngırak veya birbirine vurunca ses çıkarabilecek başka bir malzeme
- Süsleme için dekoratif malzeme (püskül, incik boncuk, parlak şeritler, pul vb.)
- Makas (birden fazla çocuk birlikte kullanır)

Öneri: Çocuklardan, bu malzemelerden a(r)tık malzeme dönüşümünü teşvik edenlerini evden getirmeleri istenir. Öte yandan, her zaman sınıfta yedek malzeme bulunmalıdır zira evlerinde ilgili malzemeleri bulamayan çocuklar olabilir. O durumda, çocuklara bunun sorun olmadığı, evdeki başka atık malzemelerin başka oyuncaklar yapmak üzere mutlaka işe yarayacağı belirtilir.

Isınma Çalışması: Önce, fiziksel olarak ısınmak için EKLER bölümündeki bir çalışma uygulanabilir veya çocuklar bir çember oluşturur ve beden perküsyon hareketlerini kullanarak hep beraber ritim alıştırmaları yapar. Daha sonra davul çeşitleri üzerine bir sohbet başlatılabilir. Çocuklar daha önce gördükleri davulları tarif eder ve isteyenler bu davulları çizer ve seslerini taklit eder. Çizimler dizilir ve her birindeki davulların birbirinden ne kadar farklı olduğu gözlemlenir. Sohbet, davulların dünyanın farklı yerlerinde neden bu kadar farklı olabileceği üzerine devam eder. Benzer müzik aletlerinin farklı coğrafyalarda ne şekillere büründüğü, nasıl farklı malzemelerle üretildikleri örneklendirilebilir. Bu amaçla önceden hazırlanmış vurmaları çalgı görselleri sergilenir ve üzerine konuşulur. Eğitimci sadece sohbeti açan sorular sorar, sohbeti çocuklar yürütür.

RÜZGÂR: DIY - Giriş Videosu bu adımda oynatılır. Çocuklara videoda DAVUL'un nasıl hareketlerle ve hızlarda kullanıldığına özellikle dikkat etmeleri söylenir.

El İşine Hazırlık: Çalışma alanı çocuklarla beraber düzenlenir. Malzemeler hazır edilir. Proje web sitesinde yer alan ilgili el işi yönergelerinin çıktıları çocuklara dağıtılır.

RÜZGÂR: DIY - Eğitim Videosu - DAVUL bu adımda oynatılır. Çocuklar videodaki yönergeleri takip ederek müzik aletlerini üretir. Her adımdan sonra video durdurulur ve çocuklara o adımı bitirmeleri için süre verilir; gerekirse aynı bölüm bir daha izlenir.

Bazı çocuklar uygulamalı el işi çalışmalarında daha çok zamana ihtiyaç duyabilir. Eğitimci çocukları birbirine yardım etmeleri için cesaretlendirmelidir. Gerekli gördüğü hallerde kendi desteğini teklif edebilir.

Müzik aletlerini yaparken boya ve yapıştırıcı kullanılacağından ve bunların kurumaları için beklenmesi gerektiğinden, çalışmaya ara verilmesi gerekecektir. Bu sırada BEKLERKEN bölümündeki etkinlikler uygulanabilir. Alternatif olarak, çocuklar önceki çalışmada öğrenilen beden perküsyonu hareketleri veya önceki oturumlarda yaptıkları yağmur çubuğu ve tefle RÜZGÂR melodisine eşlik ederek pratik yapabilir.

Eğitmen örneğin, “davul” ve “çalmak” sözcüklerinin farklı dillerdeki karşılıklarını paylaşmak isteyen var mı diye çocuklara sorar. Ayrıca o gün davul yapımı için kullanılan yeni malzemelerin (kavanoz, kutu...) farklı dillerdeki karşılıkları paylaşılabilir. Sözcükler Çokdilli MelodiOL Sözlüğü'ne eklenir.

RÜZGÂR: Metronom Ses Dosyası bu adımda çalınır. Çocuklar yaptıkları müzik aletini serbestçe dener, aletin farklı hareketlerde ve farklı hızlarda nasıl sesler çıkardığını keşfeder. Daha sonra, metronomdaki ölçüye olabildiğince uyararak hep birlikte yeni aletlerini çalarlar.

RÜZGÂR: Melodi Ses Dosyası bu adımda çalınır. Çocuklar yine gruplar halinde çalışarak melodiye yeni yaptıkları davul veya önceden öğrendikleri tef, yağmur çubuğu ya da beden hareketlerinden birini seçerek eşlik eder. Ses dosyası yerine RÜZGAR: DIY - Giriş Videosu da oynatılabilir.

Çıkış Etkinliği: Davullar, Kendim Yaptım Müzik Aleti Kütüphanesi'ne eklenir. Çocuklar isterlerse kendi yaptıkları davullara bir isim verebilir ve bu isimleri davullarının üzerine yazabilir. Daha sonra, çocuklar ikili gruplar oluşturur, aralarına tek bir davul alır ve ortak kullanır. Biri bir vuruş gösterir, diğeri onun aynısını yapmaya çalışır; sonra tersini yaparlar.

Çocuklar son olarak bir çember oluşturarak oturuma dair deneyimlerini paylaşabilir ve kendilerini ifade edebilir. Bu noktada, eğitmen sadece tartışmayı açıcı, merak uyandırıcı cümleler söyleyerek müzik aletleri ve insanların, tarih boyunca nasıl birlikte yol aldıklarına, yolculukları sırasında nasıl şekil değiştirdiklerine dikkat çeker. “Sizce müzik aletleri seyahat eder mi? Müzik aletlerinin başka coğrafyalarda akrabaları var mıdır?” gibi sorular sorarak çocukları tartışmaya dahil eder. Dünyanın çeşitli yerlerinde farklı müzikler dinlendiğine ve bu müziklerin çok çeşitli enstrümanlar barındırdığına değinilir. İçinde yaşadığımız zamanda bu değişik müzik aletlerinin de insanlarla birlikte gittikçe daha uzak coğrafyalara seyahat edip oralarda da kullanılmaya başlandığına dair bir sohbet açılabilir. Bu serbest tartışmanın ardından, çocuklara bundan sonraki oturumda kullanacakları malzemelerin listesi okunur/yazılır. Evden getirilmesi istenen malzemeler özellikle belirtilir.

Modül 3: SON PROVA

Süre 30-60 dk

Öğrenilenlerin üzerinden geçme, birlikte yaratma, grup olma duygusunu güçlendirme, bir gösteri sahnelemeye hazırlık.

İlgili çalışma ortamında kullanılacak bir video oynatıcı, ses sistemi, ekran veya projeksiyon. Gerekli malzemeler:

- Kendin Yap Müzik Aletleri
- Renkli kalemler, karton, kağıtlar, süsleme ve dekorasyon malzemeleri

Isınma Çalışması: Önce, fiziksel olarak ısınmak için EKLER bölümündeki bir çalışma uygulanabilir. Çocuklara bu çalışmanın Son Prova olduğu, beden perküsyonu veya kendin yap müzik aletlerini kullanarak RÜZGÂR melodisiyle prova yapacakları ve bir gösteri hazırlayacakları açıklanır.

RÜZGÂR: BP - Giriş Videosu bu adımda oynatılır. Çocuklar daha önce öğrendikleri beden perküsyonu hareketlerinden birini seçer ve aynı hareketi seçenler bir grup oluşturur. Video oynatılır ve çocuklar melodi eşliğinde hareketlerini çalışır. Çocukların hareketlere ve ritme hakimiyetleri göz önünde bulundurularak video ya da ilgili ses dosyası birkaç kez baştan oynatılabilir. Çalışma alkışlarla sonlandırılır.

RÜZGÂR: DIY - Giriş Videosu bu adımda oynatılır. Çocuklar, yaptıkları üç müzik aletinden birini seçer ve aynı aleti seçenler bir grup oluşturur. Video oynatılır ve çocuklar melodi eşliğinde müzik aletlerini çalışır. Çocukların aletlere hakimiyetleri göz önünde bulundurularak video ya da ilgili ses dosyası birkaç kez baştan oynatılabilir. Çalışma alkışlarla sonlandırılır.

Aletlerden birinin sesinin diğerlerinden çok çıkması halinde bir denge gözetmek üzere aletlerin sayısında düzenlemeye gidilebilir; örneğin, davullar azaltılırken yağmur çubuklarının sayısı çoğaltılabilir. Buna ek olarak, sadece tek bir enstrümanla bir çalışma yapılabilir. Örneğin davullara hep beraber hafifçe vurulduğunda çıkan sesle, tek bir kişi güçlü bir şekilde vurduğunda çıkan ses karşılaştırılır. Bu ikisinin farkı üzerine konuşulur. Bu noktada, bir konserde müzisyenlerin uyum içerisinde kalmak için birbirlerini duymalarının ne kadar önemli olduğu, üstelik birbirini dinlemenin sadece zorunlu değil, keyifli de olduğu belirtilir.

Gösteri Organizasyonu: Çocuklara bir dahaki buluşmada bir gösteri sergileyecekleri, RÜZGÂR melodisi eşliğinde beden perküsyonu ve müzik aletlerini kullanarak bir konser verecekleri söylenir. Bu gösterinin sınıfta veya başka uygun bir alanda yapılacağı; eğer isterlerse, okuldan veya toplum merkezinden insanları, ailelerini ve arkadaşlarını davet edebilecekleri belirtilir. Bu gösteride nasıl bir görev üstlenmek istedikleri sorulur. Çocuklar bir beden perküsyonu hareketi veya bir müzik aleti çalmayı seçerek gruplara ayrılır.

➤➔➔➔ **Diğer İşler:** Gösteride aktif görev almayı tercih etmeyen çocuklar olabilir. Onlara önce ne yapmak istedikleri sorulur, ardından belli seçenekler önerilir. Gösterinin gerçekleşmesi için çeşitli roller üstlenebilirler. Örneğin, şarkı söyleyebilir, Rüzgâr teması etrafında bir metin, şiir, tekerleme, şarkı yazabilir, gösteri için dekorasyon yapma görevi alabilir, gösteri için bir poster veya davetiye tasarlayabilirler.

RÜZGÂR: Melodi Ses Dosyası bu adımda oynatılır. Çocuklar oluşturdukları gruplarda yerlerini alır ve melodiye istedikleri alet veya hareketle eşlik eder. Bu çalışma sırasında her grup kendi performansına yaratıcı unsurlar ekleyebilir. Birkaç kez müzik eşliğinde SON PROVA alınır.

Gösteri İçin Hazırlık: Eğitimci ve çocuklar bu aşamada son modül olan “Gösteri ve Kutlama” için ön hazırlıklara başlar. Gösteriyi nasıl organize edebileceklerini konuşup birlikte fikir geliştirirler. Çalışma ortamının imkânlarını göz önünde bulundurarak, bu gösteri için davetli çağırıp çağıramayacaklarını değerlendirir, gösteriden önce ve sonra nasıl bir kutlama yapacaklarını planlarlar. Gösteri için hep birlikte bir isim düşünülür. Gösteri için bir afiş çalışması ve/ya davetiyeler hazırlanır. Gösteri sırasında kullanmak üzere sahne dekorları, aksesuarlar ve/ya kostümler tasarlanır. Ayrıca, kutlama için herkesin evden yiyecek bir şeyler getirmesi planlanabilir, bu ebeveynlerin de bir araya gelmesi için bir fırsat olarak değerlendirilebilir.

Çıkış Etkinliği: Çocuklar son olarak bir çember oluşturarak oturuma dair deneyimlerini paylaşabilir ve kendilerini ifade edebilir. Çocukları gösteriye psikolojik olarak hazırlayacak bir sohbeti açmak üzere, bugüne kadar parça parça yaptıkları bir etkinliği bir bütün halinde gerçekleştirmenin nasıl farklı hissettirdiği konuşulur. Uyum içerisinde birlikte ortaya bir şey çıkarabilmenin ne kadar değerli olduğu, hep birlikte tek bir be-

den olarak bir gösteri sunacak olmalarının ne kadar heyecan verici olduğu gibi konular etrafında sohbet edilir. Çocuklara ek olarak, eğitmenin de önlerindeki gösteriyle ilgili beklenti ve heyecanını belirtip, fikir ve duygularını paylaşması önemlidir. Bu çıkış etkinliği tüm grubun performans için hazır-bulunuşluğunu tamamlar.

➤➤➤ Deneyim paylaşımı sırasında bazı çocuklar olumsuz duyđu ve/veya hayal kırıklığı barındıran deneyimler paylaşabilir. Eğitmen bu duyguların ifade edilmesine mutlaka yer açmalıdır. Bu durumlarda, gelecekteki çalışmalarda uygulamak üzere farklı bir önerileri olup olmadığı veya kendileri eğitmen olsa neleri farklı/daha iyi yapacakları çocuklara sorulabilir. İsteyen çocuklara bu önerileri renkli kağıtlara yazıp duvara asmaları için fırsat verilir. “Gelecek MelodiOL çalışması için Önerilerim” panosu oluşturulabilir.

Modül 4: KUTLAMA ve GÖSTERİ

Süre: 45 dk

Birlikte yaratma, grup olma duygusunu güçlendirme, kolektif sunum deneyimi, öğrenilenleri ve birlikte başarılanları herkesle paylaşma, başarıyı birlikte kutlama.

İlgili çalışma ortamında kullanılabilecek bir video oynatıcı, ses sistemi, ekran veya projeksiyon. Gerekli Malzemeler:

- Kendin Yap Müzik Aletleri
- Gösteri için kullanılacak süsleme ve dekorasyon malzemeleri, diğer aksesuarlar
- Çocuk ve ebeveynlerden fotoğraf/video çekimiyle ilgili izinler/belgeler

Gösteri Öncesi: Sahne veya sahne olarak kullanılacak alan süslenir. Çocuklar ait oldukları enstrüman ya da beden perküsyonu grubu için daha önceden seçtikleri aksesuarları ya da renkleri giyer. Davetli varsa oturacakları yerler hazır edilir.

Gösteri: Herkes yerini aldıktan sonra RÜZGÂR melodisi başlar. Melodi eşliğinde çocuklar performanslarını sergiler. Gruplar halinde beden perküsyonu ve müzik aletleriyle melodiye eşlik ederler, birlikte RÜZGÂR olurlar. Dilerlerse kendi yarattıkları başka performansları da sergileyebilirler.

Gösteri Sonrası Kutlama: Çocuklar selam verir. Davetliler yoksa, çocuklar birbirlerini tebrik eder. İsterlerse bir kere daha performansı tekrar ederler. Davetliler varsa, onlara “Kendim Yaptım Müzik Aleti Kütüphanesi” ve “Çokdilli MelodiOL Sözlüğü” tanıtılır. Ardından serbest kutlama zamanı başlar. Farklı dünya müzikleri çalınır. Herkes yiyecek ve içeceklerden dilediği gibi alır, özgürce dans eder ve ritim tutar.

Çıkış Etkinliği: Çocuklar son olarak bir çember oluşturarak gösteri ve kutlamaya dair deneyimlerini paylaşabilir. Örneğin, tek bir kelimeyle yanıtlayacakları çeşitli sorular sorulabilir. Söz almak isteyen bir çocuktan başlayarak herkes sırayla soruları cevaplar. Bir

soru sorulur, sonra bir tur cevap alınır, sonra diğerk soruya geçilir. Örneğın, “Gösteri benim için nasıldı?” “Kutlamada en çok neyi sevdim?” “Kendimi şimdi nasıl hissediyorum?”

Çıkış Etkinliğı: Eğitimden isterse, tüm programa dair bir geri bildirim almak için belli anahtar sözcükler kullanarak Beş Parmak Geri Bildirim Yöntemi'ne baş vurabilir.

Etkinlik sırasında **fotoğraf, video ve/veya ses kaydı alınacaksa**, bu malzemelerin nerede ve nasıl kullanılacağı bilgisi, kayıt alınmadan önce, çocuklarla mutlaka paylaşılmalı, ebeveynler bilgilendirilmeli, ayrıca imzalı izinleri alınmalıdır.

Görsellerin kamuya açık sosyal medya kanallarında paylaşımı ise, fotoğraf çekme izni almaktan başka bir konudur. Bu tür bir kullanım için ilgili çocuk ve ebeveynine, görsel ve videoların nerede, ne şekilde ve nasıl bir metinle birlikte kullanılacağı yayınlanmadan önce gösterilmeli, bunun için de yazılı izinleri alınmalıdır. Bu izin alınmadan malzemeler paylaşılmamalıdır. Bu husus Çocuk Koruma'nın çok önemli bir parçasıdır.

♥ DAMLALAR

Damlalar melodisi için Beden Perküsyonu (BP) Modülü altı farklı hareketten oluşur. Bu modülde, bir oturumda, söz konusu altı hareket öğrenilir ve melodiye hep beraber eşlik edilir. Serideki altıncı ve son hareket diğer beş harekete göre daha karmaşık gelebilir. Bu hareket, çocukların öğrenme hızı göz önüne alınarak çalışmanın dışında bırakılabilir.

Damlalar melodisi için Kendin Yap (DIY) Müzik Aletleri Modülü ise üç müzik aleti yapımını içerir: Shaker, davul ve kastanjet. Bu modülün her oturumunda bir müzik aleti yapımı öğrenilir ve bu müzik aleti melodi eşliğinde çalınır. Müzik aletlerinin yapımının tamamlanmasının ardından Son Prova Modülü ve son olarak da Kutlama ve Gösteri Modülü gelir.

DAMLALAR melodisinin her modül ve oturumu aşağıda tek tek incelenmiştir. Modüllere geçmeden önce aşağıdaki çalışmanın yapılması önerilir:

Farklı aile dillerinden gelen çocukların bir arada bulunduğu çalışma ortamlarında çokdilliği görünür kılmak, farklı dillere yer açmak önemlidir. Bu bağlamda, çalışılacak melodinin adı olan DAMLALAR'ın bir sembolü (farklı sembolleri) büyük bir kağıda çizilerek uygun bir yere asılabilir ve çocuklara bu sözcüğün farklı dillerdeki karşılıklarını bilip bilmedikleri sorulur. Kağıda farklı dillerdeki bu karşılıklar eklenebilir veya bunlar daha sonra eklenmek üzere listelenir. (bkz. Çokdilli MelodiOL Sözlüğü)

Modül 1: BEDEN PERKÜSYONU

Süre: 45-60 dk

Farklı hareketlerle bedeninden ses çıkarabilme, ritmi takip edebilme ve grupla uyum sağlama becerilerinin geliştirilmesi, özgüvenin güçlendirilmesi, yeni özbecerilerin keşfedilmesi.

Bu modül tek bir oturum yerine iki oturuma bölünerek de uygulanabilir.

Çalışma ortamında kullanılacak bir video oynatıcı, ses sistemi, ekran veya projeksiyon.

Çocuklar birbirlerini tanıyorsa sadece fiziksel olarak ısınmaları yeterli olacaktır. Bu amaçla örneğin, Ekler Bölümü'ndeki "Eller Dize" veya "Alkış Çemberi" alıştırmaları kullanılabilir. Çocuklar birbirlerini tanımyorsa, isimlerini söylemeleri ve kendilerini kısaca tanıtmaları, kendileri hakkında diledikleri birkaç bilgiyi paylaşmaları güzel bir başlangıç olur. Ardından fiziksel ısınmaya geçilir.

DAMLALAR: BP - Giriş Videosu bu adımda oynatılır. Çocuklar melodiyle ilk kez burada tanışır; melodiye ısınır ve motive olur.

DAMLALAR: BP Eğitim Videosu - Hareketler bu adımda oynatılır. Çocuklar videodaki yönergeleri takip ederek hep birlikte hareketleri çalışır.

Eğitim videosunda her hareket tek tek önce müziksiz olarak ve yavaş bir şekilde gösterilmekte, sonra müzikle birlikte tekrarlanmaktadır. Videoda Pause - Durdur (⏸) işareti çıktığında video durdurulur ve çocuklar hep birlikte hareketi çalışır. Video gerekli hallerde geri sarılıp parçalar tekrar izlenebilir. Videodaki tüm hareketler çalışıldığında, aynı video bu defa hiç durdurulmadan izlenir ve videodaki gibi her hareket önce yavaş bir tempoda, sonra müzikle birlikte hep beraber tekrarlanır. Eğitim her hareket için DAMLALAR melodisinin ses dosyasını çalarak parçanın tamamında hareketi çalıştırabilir.

Grup içinde bazı çocukların bir hareketi diğer çocuklardan daha hızlı öğrenmesi söz konusu olabilir. Eğitim, müzikle birlikte çalışmaya devam eder, öğrenme hızı yavaş olanlar diğerlerine yetişecektir. Çalışma hızı grup dinamikleri göz önünde bulundurularak ayarlanmalıdır.

Çocuklar beden perküsyonu yaparken ses çıkardıkları (vurdukları/çaldıkları) beden kısımlarının (uzuvların) isimlerini farklı dillerde söyler. Örneğin, gönüllü bir çocuk bir beden perküsyonu hareketi yapar, o sırada çaldığı/vurduğu beden kısımlarının isimlerini istediği farklı bir dilde söyler, diğer çocuklar hareketi tekrar ederken, sözcükleri hep bir ağızdan yüksek sesle tekrar ederler. Bu sözcükler Çokdilli MelodiOL Sözlüğü'ne eklenir. Ayrıca eğitim yüksek sesle 1-2-3-4 şeklinde sayarak melodinin ölçüsünü verirken, bu sayıların farklı dillerdeki karşılıklarını çocuklara sorabilir. Eğitim ölçüyü farklı dillerde verebilir, çocukların farklı dillerde sayarak ölçü tutması teşvik edilebilir.

DAMLALAR: BP Eğitim Videosu - Hep Beraber bu adımda oynatılır ve video eşliğinde hareketler çalışılır. Aşağıdaki adımları takip etmek yardımcı olacaktır.

1- Çocuklara, bu adımda az önce öğrendikleri hareketleri gruplar halinde çalışacakları bildirilir. Her hareket grubu için sınıfta bir köşe belirlenir ve buraya o hareketin videodaki sıra numarası veya videodaki oyuncunun tişörtünün rengi verilir. Herkes yapmak istediği hareketi serbestçe seçer ve o hareket için belirlenen noktalarda toplanılmasıyla gruplar oluşur. Gruplardaki kişi sayısı eşit olmak zorunda değildir.

2- DAMLALAR: BP Eğitim Videosu - Hep Beraber bir kere birlikte izlenir. Çocukların, videoda her hareketin melodiye tek tek ve farklı zamanlarda dahil olduğunu fark etmesi önemlidir. Ardından, video baştan oynatılır ve her grup, ekranda kendi hareketini yapan karakteri takip ederek, melodiye doğru anda dahil olur ve hareketini yapar. Böylece, tüm grup melodiye baştan sona eşlik eder.

3- Aynı video birkaç defa izlenerek bu çalışma tekrarlanır. Çocuklar giderek daha uyumlu bir şekilde melodiOL'urlar. Bazı çocuklar, tekrarlardan bazılarında grup (hareket) değiştirmek isteyebilir. Çocukların farklı gruplarla farklı hareketleri denemesinde hiçbir mahsur yoktur.

Bazı hareketler diğerlerinden daha zor olabilir ya da öyle görünebilir. Öte yandan, her çocuk kendini farklı hareketlerde rahat hisseder ve farklı bir öğrenme hızına sahiptir. Kolay hareketlerde kalmak isteyen çocuklar olabilir, dolayısıyla daha zor hareketlerin daha önemli olduğu gibi bir his yaratılmamalıdır. Başarı odaklı değil, uyum odaklı çalışırken her unsur kendine özgü bir değer taşır; her hareket farklı bir ses tonu verir, müziğe farklı bir katkı sunar. Çocuk hangi hareketi seçerse seçsin, grubun önemli bir parçası olduğunu hissetmelidir.

Çıkış Etkinliği - Beden Perküsyonu Modülü'nü bitirirken çocuklar birbirilerini kutlar. Grupların numaraları veya renkleri söylenerek her grup alkışlanır. Ardından aşağıdaki önerilerden biri veya birkaçı uygulanabilir.

1 - Çocuklara, bedenlerinin farklı yerlerini kullanarak kendi beden perküsyonu hareketlerini yaratmaları söylenir. DAMLALAR melodisi ses dosyası çalınır. Çocuklar kendi uydurdukları hareketleri yapar, bunları birbirine öğretir. Hareketlerin ölçüye daha kolay uyması için metronom ses dosyasıyla birlikte veya sadece melodiyle çalışılabilir.

2- Çocuklar küçük gruplar oluşturur. Her grup birlikte karar vererek tek bir hareket yaratır ve bu hareketi bir süre birlikte çalışır. Eğitimci melodiyi çalar ve gruplar melo-

diyle tekrar çalışır. Son olarak, her grup sırayla melodiye eşlik ederek hareketini tüm gruba sunar.

3- Çocuklar ayakta veya oturarak bir çember oluşturur. Etkinlik boyunca yaşadıkları deneyimlere dair sohbet ederler. En çok sevdikleri anlar ve çalışma akışına dair önerileri olup olmadığı sorulabilir. Eğitimci, 5 Parmak Geri Bildirim Yöntemi'ni kullanarak çocuklardan oturumun bir değerlendirmesini isteyebilir. (bkz. EKLER)

4- ÖNEMLİ: Programa, Kendin Yap Müzik Aleti oturumlarıyla devam edilecekse çocukların geri dönüşüm konusundaki farkındalığını artırmak için şu ve benzeri sorular sorulabilir: “Neye çöp diyoruz? Nasıl daha az çöp üretebiliriz? Hangi farklı çöp türlerini tanımlayabiliriz? Evde veya sınıfta a(r)tık malzeme olarak neleri değerlendirebiliriz?” Bu serbest tartışmanın ardından, çocuklar bundan sonraki oturumlarda evden getirecekleri belirli a(r)tık malzemeleri kullanarak sınıfta müzik aleti yapacakları konusunda bilgilendirilir. İlk müzik aleti için gerekli malzeme listesi okunur/yazılır. Evden getirilmesi istenen malzemeler özellikle belirtilir.

Modül 2: KENDİN YAP (DIY) MÜZİK ALETLERİ

Oturum 1: DIY - SHAKER Yapımı

Süre: 45-120 dk

Basit malzemelerle müzik aleti yapılabileceği ve a(r)tık malzemelerin kullanımının önemi üzerine farkındalık yaratma, yaratıcı el işi çalışmaları yapma, shaker yapımı.

İlgili çalışma ortamında kullanılabilir bir video oynatıcı, ses sistemi, ekran veya projeksiyon. SHAKER için elişi yönergeleri çıktıları (Proje web sitesinden indirilip basılır.)

Her çocuk için malzeme listesi:

- 2 sert plastik bardak (kartondan ya da strafordan da olabilir, evden getirilmesi istenir)
- Sıvı yapıştırıcı (birden fazla çocuk birlikte kullanır)
- Suluboya fırçaları (birden fazla çocuk birlikte kullanır)
- Su bazlı boya ya da parmak boyası (birden fazla çocuk birlikte kullanır)
- Koli bandı
- Pirinç ya da bezelye (evden getirilmesi istenir)
- Süsleme için dekoratif malzeme (evden getirilmesi istenir: püskül, boncuk, parlak şeritler, pul...)
- Makas (birden fazla çocuk birlikte kullanır)

Öneri: Çocuklardan, bu malzemelerden a(r)tık malzeme dönüşümünü teşvik edenlerini evden getirmeleri istenir. Öte yandan, her zaman sınıfta yedek malzeme bulunmalıdır zira evlerinde ilgili malzemeleri bulamayan çocuklar olabilir. O durumda, çocuklara bunun sorun olmadığı, evdeki başka atık malzemelerin başka oyuncaklar yapmak üzere mutlaka işe yarayacağı belirtilir.

Isınma Çalışması: EKLER bölümünden seçilecek fiziksel bir ısınma çalışmasının ardından, atık ve geri dönüşüm konusunda bir tartışma açılır: “Evde veya sınıfta hangi malzemeler artık malzeme olarak düşünülebilir? Plastik ya da kağıt bardak en çok nelerde kullanılıyor? Çöp kutuları plastik ve kağıtlar için farklı mı? Çöpleri türlerine göre ayırmak ne işe yarar? Bugün (veya dün) ben neleri çöpe attım? Daha az çöp çıkarmak mümkün mü? Kağıt ya da plastik bardak kullanımını nasıl azaltabiliriz?” gibi sorularla çocukların geri dönüşüm konusu üzerine düşünmesi ve tartışması sağlanabilir. Bu serbest tartışmanın ardından çocuklar kağıt veya plastik bardaklar kullanarak Shaker yapacakları konusunda bilgilendirilir.

DAMLALAR: DIY - Giriş Videosu bu adımda oynatılır. Çocuklar melodiyle tekrar temas eder, videoda SHAKER'in nasıl kullanıldığına özellikle dikkat etmeleri istenir.

El İşine Hazırlık: Çalışma alanı çocuklarla beraber düzenlenir. Malzemeler hazır edilir. Proje web sitesinde yer alan ilgili el işi yönergelerinin çıktıları çocuklara dağıtılır.

DAMLALAR: DIY Eğitim Videosu - SHAKER bu adımda oynatılır. Çocuklar videodaki yönergeleri takip ederek müzik aletlerini üretir. Her adımdan sonra video durdurulur ve çocuklara o adımı bitirmeleri için süre verilir; gerekirse aynı bölüm bir daha izlenir.

Bazı çocuklar uygulamalı el işi çalışmalarında daha çok zamana ihtiyaç duyabilir. Eğitimci çocukları birbirine yardım etmeleri için cesaretlendirmelidir. Gerekli gördüğü hallerde kendi desteğini teklif edebilir.

Müzik aletlerini yaparken boya ve yapıştırıcı kullanılacağından ve bunların kurumaları için beklenmesi gerektiğinden, çalışmaya ara verilmesi gerekecektir. Bu sırada BEKLERKEN bölümündeki etkinlikler uygulanabilir. Alternatif olarak, çocuklar önceki çalışmada öğrenilen beden perküsyonu hareketleriyle DAMLALAR melodisine eşlik ederek pratik yapabilir.

Elişi çalışması sürerken eğitimci ve çocuklar her adımda el işinde kullanılan malzemeleri sayar. Eğitimci bu sözcüklerin farklı dillerdeki karşılıklarını çocuklara sorar. Örneğin, kağıt, plastik, demir, ahşap, pamuk veya doğal malzemeler olarak tahıl, pirinç, buğday, bezelye, fasulyenin karşılıkları, istenirse çizimleri de yapılarak, Çokdilli MelodiOL Sözlüğü'ne eklenir. Aynı çalışma programı boyunca kullanılacak farklı malzemelerle tekrarlanabilir.

DAMLALAR: Metronom Ses Dosyası bu adımda çalınır. Çocuklar yaptıkları müzik aletini serbestçe dener, aletin farklı hareketlerde ve farklı hızlarda nasıl sesler çıkardığını keşfeder. Daha sonra, metronomdaki ölçüye olabildiğince uyarak hep birlikte yeni aletlerini çalarlar.

DAMLALAR: Melodi Ses Dosyası bu adımda çalınır. Çocuklar yine gruplar halinde çalışarak melodiye yeni yaptıkları shaker ya da önceden öğrendikleri beden hareketlerinden birini seçerek eşlik eder. Bu ses dosyasının yerine DAMLALAR: DIY - Giriş Videosu da oynatılabilir.

Çıkış Etkinliği: Yapılan Shaker'lar sınıfın bir köşesinde, sonraki çalışmalar için saklanır. Bunun için sınıfın bir yerinde "Kendim Yaptım Müzik Aleti Kütüphanesi" isimli bir köşe oluşturulur. Bu müzik aleti kütüphanesi giderek zenginleşecektir. Son olarak, bir kapanış çemberi yapılarak çocuklara bu oturumdaki deneyimlerini paylaşma ve kendini ifade etme imkânı verilir. Az önce yaptıkları SHAKER'a benzeyen başka müzik aletleri görüp görmedikleri, gördülerse nerede gördükleri sorulabilir. Daha sonra, Shaker'ın ve benzeri müzik aletlerinin başka hangi atık malzemelerden yapılabileceği konusunda hep birlikte fikir yürütülür. Özellikle plastik su (veya içecek) şişelerinin veya plastik hazır yemek kaplarının bunun için uygun olduğundan bahsedilir. Öte yandan, plastik atıkları geri dönüştürmek veya ileri dönüştürmek (upcycling) kadar, bu tür plastik çöpleri daha az üretmenin yolları ve öneminden söz edilir. Bu serbest çalışmanın ardından, sonraki oturumda yapılacak müzik aleti için gerekli malzeme listesi okunur/yazılır. Evden getirilmesi istenen malzemeler özellikle belirtilir.

Modül 2: KENDİN YAP (DIY) MÜZİK ALETLERİ

Oturum 2: DIY - DAVUL Yapımı

Süre: 45-120 dk

A(r)tık malzemelerin dönüşümüne yeni bir örnek oluşturma, yaratıcı el işi çalışmaları, davul yapımı.

İlgili çalışma ortamında kullanılacak bir video oynatıcı, ses sistemi, ekran veya projeksiyon. DAVUL için elişi yönergeleri çıktıları (Proje web sitesinden indirilip basılır.) Dünyanın farklı yerlerinden vurmali çalgılardan bazılarının görselleri.

Her çocuk için malzeme listesi:

- 1 adet büyük boy, temiz konserve kutusu veya büyükçe başka bir silindir metal kutu (evden getirmeleri istenir)
- 1 adet standart kavanoz kapağı (evden getirmeleri istenir)
- 6 adet tahta çubuk (evden getirmeleri istenir, çay veya kahve karıştırma çubuğu olabilir)
- 1-2 parça keçe (kutunun çevresine göre kesilecektir; yerine elişi kağıdı, renkli karton, kumaş kullanılabilir)
- Sıvı yapıştırıcı (birden fazla çocuk birlikte kullanır)
- Koli bandı ya da daha iyisi renkli elektrik bantı (evden getirmeleri istenir)
- Kurdele ya da başka tür bir ip (evden getirmeleri istenir)
- Renkli krepon kağıdı
- Çingirak veya birbirine vurunca ses çıkarabilecek başka bir malzeme
- Süsleme için dekoratif malzeme (püskül, incik boncuk, parlak şeritler, pul vb.)
- Makas (birden fazla çocuk birlikte kullanır)

Öneri: Çocuklardan, bu malzemelerden a(r)tık malzeme dönüşümünü teşvik edenlerini evden getirmeleri istenir. Öte yandan, her zaman sınıfta yedek malzeme bulunmalıdır zira evlerinde ilgili malzemeleri bulamayan çocuklar olabilir. O durumda, çocuklara bunun sorun olmadığı, evdeki başka atık malzemelerin başka oyuncaklar yapmak üzere mutlaka işe yarayacağı belirtilir.

Isınma Çalışması: Önce, fiziksel olarak ısınmak için EKLER bölümündeki bir çalışma uygulanabilir veya çocuklar bir çember oluşturur ve beden perküsyon hareketlerini kullanarak hep beraber ritim alıştırmaları yapar. Daha sonra davul çeşitleri üzerine bir sohbet başlatılabilir. Çocuklar daha önce gördükleri davulları tarif eder ve isteyenler bu davulları çizer ve seslerini taklit eder. Çizimler dizilir ve her birindeki davulların birbirinden ne kadar farklı olduğu gözlemlenir. Sohbet, davulların dünyanın farklı yerlerinde neden bu kadar farklı olabileceği üzerine devam eder. Benzer müzik aletlerinin farklı coğrafyalarda ne şekillere büründüğü, nasıl farklı malzemelerle üretildikleri örnekendirilebilir. Bu amaçla önceden hazırlanmış vurmali çalgı görselleri sergilenir ve üzerine konuşulur. Eğitimci sadece sohbeti açan sorular sorar, sohbeti çocuklar yürütür.

DAMLALAR: DIY - Giriş Videosu bu adımda oynatılır. Çocuklara DAVUL'un videoda nasıl hareketlerle ve hızlarda kullanıldığına özellikle dikkat etmeleri söylenir.

El İşine Hazırlık: Çalışma alanı çocuklarla beraber düzenlenir. Malzemeler hazır edilir. Proje web sitesinde yer alan ilgili el işi yönergelerinin çıktıları çocuklara dağıtılır.

DAMLALAR: DIY Eğitim Videosu - DAVUL bu adımda oynatılır. Çocuklar videodaki yönergeleri takip ederek müzik aletlerini üretirken her adımdan sonra video durdurulur ve çocuklara o adımı bitirmeleri için süre verilir; gerekirse aynı bölüm bir daha izlenir.

Bazı çocuklar uygulamalı el işi çalışmalarında daha çok zamana ihtiyaç duyabilir. Eğitimci çocukları birbirine yardım etmeleri için cesaretlendirmelidir. Gerekli gördüğü hallerde kendi desteğini teklif edebilir.

Müzik aletlerini yaparken boya ve yapıştırıcı kullanılacağından ve bunların kurumaları için beklenmesi gerektiğinden, çalışmaya ara verilmesi gerekecektir. Bu sırada BEKLERKEN bölümündeki etkinlikler uygulanabilir veya bir yandan Damlalar melodisi çalarken eğitimci önceden hazırladığı farklı vurmali çalgıların görsellerini çocuklara gösterir. Her birinin nasıl bir ses çıkardığı ve dünyanın neresinde en çok kullanıldığı konuşulur, tahminler yürütülür. Görseller duvara asılır.

Eğitmen örneğin, “davul” ve “çalmak” sözcüklerinin farklı dillerdeki karşılıklarını paylaşmak isteyen var mı diye çocuklara sorar. Ayrıca o gün davul yapımı için kullanılan yeni malzemelerin (kavanoz, kutu...) farklı dillerdeki karşılıkları paylaşılabilir. Sözcükler Çokdilli MelodiOL Sözlüğü'ne eklenir.

DAMLALAR: Metronom Ses Dosyası bu adımda çalınır. Çocuklar yaptıkları müzik aletini serbestçe dener, aletin farklı hareketlerde ve farklı hızlarda nasıl sesler çıkardığını keşfeder. Daha sonra, metronomdaki ölçüye olabildiğince uyarak hep birlikte yeni aletlerini çalarlar.

DAMLALAR: Melodi Ses Dosyası bu adımda çalınır. Çocuklar yine gruplar halinde çalışarak melodiye yeni yaptıkları davul veya önceden öğrendikleri shaker ya da beden hareketlerinden birini seçerek eşlik eder. Ses dosyası yerine DAMLALAR: DIY - Giriş Videosu da oynatılabilir.

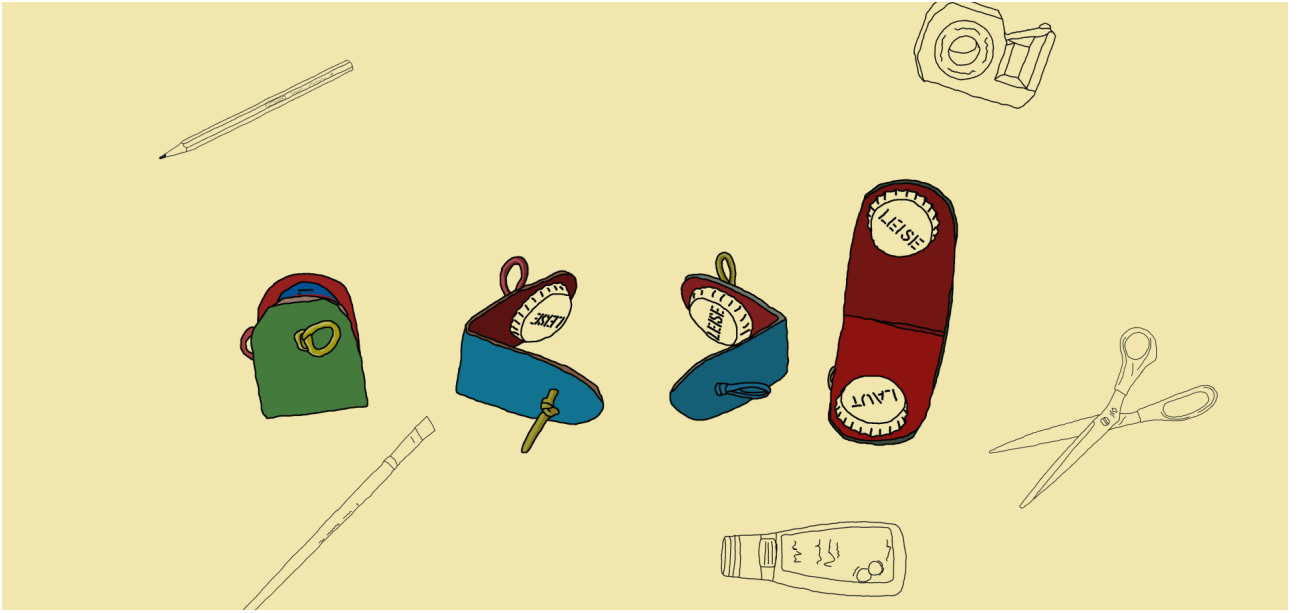
Çıkış Etkinliği: Davullar, Kendim Yaptım Müzik Aleti Kütüphanesi'ne eklenir. Çocuklar isterlerse kendi yaptıkları davullara bir isim verebilir ve bu isimleri davullarının üzerine yazabilir. Daha sonra, çocuklar ikili gruplar oluşturur, aralarına tek bir davul alır ve ortak kullanır. Biri bir vuruş gösterir, diğeri onun aynısını yapmaya çalışır; sonra tersini yaparlar.

Çocuklar son olarak bir çember oluşturarak oturuma dair deneyimlerini paylaşabilir ve kendilerini ifade edebilir. Bu noktada, eğitimci sadece tartışmayı açıcı, merak uyandırıcı cümleler söyler, müzik aletleri ve insanların, tarih boyunca nasıl birlikte yol aldıklarına, yolculukları sırasında nasıl şekil değiştirdiklerine dikkat çeker. “Sizce müzik aletleri seyahat eder mi? Müzik aletlerinin başka coğrafyalarda akrabaları var mıdır?” gibi sorular sorarak çocukları tartışmaya dahil eder. Dünyanın çeşitli yerlerinde farklı müzikler dinlendiğine ve bu müziklerin çok çeşitli enstrümanlar barındırdığına örnekler verilir. İçinde yaşadığımız zamanda bu değişik müzik aletlerinin de insanlarla birlikte gittikçe daha uzak coğrafyalara seyahat edip oralarda da öğretilmeye ve çalınmaya başladığına dair bir sohbet açılabilir. Bu serbest tartışmanın ardından, çocuklara bundan sonraki oturumda kullanacakları malzemelerin listesi okunur/yazılır. Evden getirilmesi istenen malzemeler özellikle belirtilir.

Modül 2: KENDİN YAP (DIY) MÜZİK ALETLERİ

Oturum 3: DIY - Kastanyet Yapımı

Süre: 45-120 dk

A(r)tık malzemelerin dönüşümüne yeni bir örnek oluşturma, yaratıcı el işi çalışmaları yapma, kastanyet yapımı.

İlgili çalışma ortamında kullanılacak bir video oynatıcı, ses sistemi, ekran veya projeksiyon. KASTANYET için elişi yönergeleri çıktıları (Proje web sitesinden indirilip basılır.)

Her çocuk için malzeme listesi:

- 1 adet mukavva (kullanılmış olabilir, evden getirmeleri istenir)
- 4 adet gazoz kapağı (evden getirmeleri istenir)
- 2 adet renkli karton (mümkünse farklı renklerde, evden getirmeleri istenir)
- Sıvı yapıştırıcı (birden fazla çocuk birlikte kullanır)
- Mum yapıştırıcı (birden fazla çocuk birlikte kullanır)
- Kurşun ya da fırça uçlu kalem
- 2 adet paket lastiği (evden getirmeleri istenir)
- Makas (birden fazla çocuk birlikte kullanır.)

Isınma Çalışması: Çocuklar bir çember şeklinde oturur ve parmaklarını kullanarak değişik sesler çıkarmaya çalışır. “Parmak zili diye bir şey olabilir mi?": Çocuklar parmak zilinin nasıl bir şey olabileceğini hayal eder ya da bu konuda fikir yürütür. Çocuklara birazdan KASTANYET isimli bir müzik aleti üretecekleri ve bunun bir tür parmak zili olduğu açıklanır.

DAMLALAR: DIY - Giriş Videosu bu adımda oynatılır. Çocuklara videoda KASTANYET'in nasıl hareketlerle ve hızlarda kullanıldığına özellikle dikkat etmeleri belirtilir.

El İşine Hazırlık: Çalışma alanı çocuklarla beraber düzenlenir. Malzemeler hazır edilir. Proje web sitesinde yer alan ilgili el işi yönergelerinin çıktıları çocuklara dağıtılır.

DAMLALAR: DIY Eğitim Videosu - KASTANYET bu adımda oynatılır. Çocuklar video-daki yönergeleri takip ederek müzik aletlerini üretir. Her adımdan sonra video durdurulur ve çocuklara o adımı bitirmeleri için süre verilir; gerekirse aynı bölüm bir daha izlenir.

Bazı çocuklar uygulamalı el işi çalışmalarında daha çok zamana ihtiyaç duyabilir. Eğitimci çocukları birbirine yardım etmeleri için cesaretlendirmelidir. Gerekli gördüğü hallerde kendi desteğini teklif edebilir.

Müzik aletlerini yaparken boya ve yapıştırıcı kullanılacağından ve bunların kurumaları için beklenmesi gerektiğinden, çalışmaya ara verilmesi gerekecektir. Bu sırada BEKLERKEN bölümündeki etkinlikler uygulanabilir. Alternatif olarak, çocuklar Damlalar melodisi eşliğinde dans etmeleri ya da davul veya shaker çalarak melodiye eşlik etmeleri için serbest bırakılır. Kastanyetin daha farklı bir ses çıkarması için gazoz kapağı yerine ne kullanılabileceği konuşulabilir. Çocukların cevaplarını aldıktan sonra örnek olarak, farklı ülkelerde bu alet için ceviz kabuğu, midye kabuğu gibi doğal malzemelerin kullanıldığı belirtilebilir. Ayrıca, kastanyetin İspanyol, Kalo, Mağrip, Osmanlı, İtalyan, Sefarad, İsviçre ve Portekiz müziğinde kullanılan bir vurmalı çalgı olduğu ve hatta eski Yunan'da ve eski Roma'da, “crotalum” adı verilen benzer bir alet bulunduğu bilgisi verilebilir.

Çocuklara, örneğin, “damla - damlalar - yağmur”, “parmak - parmaklar - el”, “ağaç - ağaçlar - orman”, gibi sözcük üçlemelerinin farklı dillerdeki karşılıkları sorulabilir; böylece bir türün bireyinin ismiyle o bireylerin oluşturduğu toplulukların isimlerinin ve doğalarının farklı olduğuna dair farkındalık yaratılabilir. Çocukların BEKLEME süresinde bu üçlemelerin resimlerini çizmeleri istenebilir ve resimlerin çevresine farklı dillerdeki karşılıkları yazılabilir. Yeni sözcükler Çokdilli MelodiOL Sözlüğü’ne eklenir.

DAMLALAR: Metronom Ses Dosyası bu adımda çalınır. Çocuklar yaptıkları müzik aletini serbestçe dener, aletin farklı hareketlerde ve farklı hızlarda nasıl sesler çıkardığını keşfeder. Daha sonra, metronomdaki ölçüye olabildiğince uyarak hep birlikte yeni aletlerini çalarlar.

DAMLALAR: Melodi Ses Dosyası bu adımda çalınır. Çocuklar yine gruplar halinde çalışarak melodiye yeni yaptıkları kastanyet veya önceden öğrendikleri shaker, davul ya da beden hareketlerinden birini seçerek eşlik eder. Ses dosyası yerine DAMLALAR: DIY - Giriş Videosu da oynatılabilir.

Çıkış Etkinliği: Kastanyetler, “Kendim Yaptım Müzik Aleti Kütüphanesi”ne eklenir. Eğitimci, enstrümanların tek tek ve birlikte çalındıklarında bambaşka sesler çıkardıklarına dikkat çeker. Buradan hareketle, birey ve topluluk ilişkisi üzerine bir sözcük oyunu oynanabilir. Örneğin, eğitimci “damla, damlalar...” der, çocuklar bunu “yağmur, göl, deniz” gibi kelimelerle tamamlar. Oyun, “parmak, parmaklar - ayak”; “çiçek, çiçekler -buket”; “enstrüman, enstrümanlar - orkestra” gibi kelime üçlüleriyle sürer. Oyunun ardından çocuklar bir çember oluşturarak deneyimlerini paylaşırlar. Bu noktada, enstrümanların her birinin eşsiz olduğuna, öte yandan birçok enstrümanın yan yana gelmesi ve birbirleriyle uyum içerisinde hareket etmeleri sayesinde orkestra gibi olağanüstü bir şeye dönüşebildiklerine ve birlikte harika müzikler ortaya çıkarabildiklerine işaret edilir. Kendi yaptıkları müzik aletlerini tek tek ve sonra hep beraber çaldıklarında da olan budur. Son olarak eğitimci, aynısının insan toplulukları ve insan ilişkileri için de geçerli olup olamayacağına dair bir tartışmanın önünü açar. Birey ve toplulukların değerlerinin ve özelliklerinin farklı olabildiğini belirtir. Bireyin kendine özgülüğünü koruyarak topluluğun parçası olmasının, topluluğun da buna imkân veren bir açıklıkta olmasının anlamı ve gücü üzerine bir tartışma açar. Bunu sınıf ortamında nasıl hayal edebileceklerini hep birlikte örneklendirirler.

Modül 3: SON PROVA

Süre: 30-60 dk

Öğrenilenlerin üzerinden geçme, birlikte yaratma, grup olma duygusunu güçlendirme, bir gösteri sahnelemeye hazırlık.

İlgili çalışma ortamında kullanılabilen bir video oynatıcı, ses sistemi, ekran veya projeksiyon. Gerekli Malzemeler:

- Kendin Yap Müzik Aletleri
- Renkli kalemler, karton, kağıtlar, süsleme ve dekorasyon malzemeleri

Isınma Çalışması: Önce, fiziksel olarak ısınmak için EKLER bölümündeki bir çalışma uygulanabilir. Çocuklara bu çalışmanın Son Prova olduğu, beden perküsyonu veya kendin yap müzik aletlerini kullanarak DAMLALAR melodisiyle prova yapacakları ve bir gösteri hazırlayacakları açıklanır.

DAMLALAR: BP- Giriş Videosu bu adımda oynatılır. Çocuklar daha önce öğrendikleri beden perküsyonu hareketlerinden birini seçer ve aynı hareketi seçenler bir grup oluşturur. Video oynatılır ve çocuklar melodi eşliğinde hareketlerini çalışır. Çocukların hareketlere ve ritme hakimiyetleri göz önünde bulundurularak video ya da ilgili ses dosyası birkaç kez baştan oynatılabilir. Çalışma alkışlarla sonlandırılır.

DAMLALAR: DIY - Giriş Videosu bu adımda oynatılır. Çocuklar, yaptıkları üç müzik aletinden birini seçer ve aynı hareketi seçenler bir grup oluşturur. Video oynatılır ve çocuklar melodi eşliğinde müzik aletlerini çalışır. Çocukların aletlere hakimiyetleri göz önünde bulundurularak video ya da ilgili ses dosyası birkaç kez baştan oynatılabilir. Çalışma alkışlarla sonlandırılır.

Aletlerden birinin sesinin diğerlerinden çok çıkması halinde bir denge gözetmek üzere aletlerin sayısında düzenlemeye gidilebilir; örneğin, davullar azaltılırken kastanyetlerin sayısı çoğaltılabilir. Buna ek olarak, sadece tek bir enstrümanla bir çalışma yapılabilir. Örneğin davullara hep beraber hafifçe vurulduğunda çıkan sesle, tek bir kişi güçlü bir şekilde vurduğunda çıkan ses karşılaştırılır. Bu ikisinin farkı üzerine konuşulur. Bu noktada, bir konserde müzisyenlerin uyum içerisinde kalmak için birbirlerini duymalarının ne kadar önemli olduğu, üstelik birbirini dinlemenin sadece zorunlu değil, keyifli de olduğu belirtilir.

Gösteri Organizasyonu: Çocuklara bir dahaki buluşmada bir gösteri sergileyecekleri, DAMLALAR melodisi eşliğinde beden perküsyonu ve müzik aletlerini kullanarak bir konser verecekleri söylenir. Bu gösterinin sınıfta veya başka uygun bir alanda yapılacağı; eğer isterlerse, okuldan veya toplum merkezinden insanları, ailelerini ve arkadaşlarını davet edebilecekleri belirtilir. Bu gösteride nasıl bir görev üstlenmek istedikleri sorulur. Çocuklar bir beden perküsyonu hareketi veya bir müzik aleti çalmayı seçerek gruplara ayrılırlar.

Diğer İşler: Gösteride aktif görev almayı tercih etmeyen çocuklar olabilir. Onlara önce ne yapmak istedikleri sorulur, ardından belli seçenekler önerilir. Gösterinin gerçekleşmesi için çeşitli roller üstlenebilirler. Örneğin, şarkı söyleyebilir, DAMLALAR teması etrafında bir metin, şiir, tekerleme, şarkı yazabilir, gösteri için dekorasyon yapma görevi alabilir, gösteri için bir poster veya davetiye tasarlayabilirler.

DAMLALAR: Melodi Ses Dosyası bu adımda oynatılır. Çocuklar oluşturdukları gruplarda yerlerini alır ve melodiye istedikleri alet veya hareketle eşlik eder. Bu çalışma sırasında her grup kendi performansına yaratıcı unsurlar ekleyebilir. Birkaç kez müzik eşliğinde SON PROVA alınır.

Gösteri İçin Hazırlık Eğitimci ve çocuklar bu aşamada son modül olan “Gösteri ve Kutlama” için ön hazırlıklara başlar. Gösteriyi nasıl organize edebileceklerini konuşup birlikte fikir geliştirirler. Çalışma ortamının imkânlarını göz önünde bulundurarak, bu gösteri için davetli çağırıp çağıramayacaklarını değerlendirir, gösteriden önce ve sonra nasıl bir kutlama yapacaklarını planlarlar. Gösteri için hep birlikte bir isim düşünülür. Gösteri için bir afiş çalışması ve/ya davetiyeler hazırlanır. Gösteri sırasında kullanılmak üzere sahne dekorları, aksesuarlar ve/ya kostümler tasarlanır. Ayrıca, kutlama için herkesin evden yiyecek bir şeyler getirmesi planlanabilir, bu ebeveynlerin de bir araya gelmesi için bir fırsat olarak değerlendirilebilir.

Çıkış Etkinliği: Çocuklar son olarak bir çember oluşturarak oturuma dair deneyimlerini paylaşabilir ve kendilerini ifade edebilir. Çocukları gösteriye psikolojik olarak hazırlayacak bir sohbeti açmak üzere, bugüne kadar parça parça yaptıkları bir etkinliği bir bütün halinde gerçekleştirmelerinin nasıl farklı hissettirdiği konuşulur. Uyum içerisinde birlikte ortaya bir şey çıkarabilmenin ne kadar değerli olduğu, hep birlikte tek bir beden olarak bir gösteri sunacak olmalarının ne kadar heyecan verici olduğu gibi konular üzerine konuşulabilir. Çocukların yanında eğitmenin de önlerindeki gösteriyle ilgili beklenti ve heyecanını belirtip, fikir ve duygularını paylaşması önemlidir. Bu çıkış etkinliği tüm grubun gösteri için hazır-bulunuşluğunu tamamlayıcı olur.

➔ Deneyim paylaşımı sırasında bazı çocuklar olumsuz duygu ve/veya hayal kırıklığı barındıran deneyimler paylaşabilir. Eğitmen bu duyguların ifade edilmesine mutlaka yer açmalıdır. Bu durumlarda, gelecekteki çalışmalarda uygulamak üzere farklı bir önerileri olup olmadığı veya kendileri eğitmen olsa neleri farklı/daha iyi yapacakları çocuklara sorulabilir. İsteyen çocuklara bu önerileri renkli kağıtlara yazıp duvara asmaları için fırsat verilir. “Gelecek MelodiOL çalışması için Önerilerim” panosu oluşturulabilir.

Modül 4: KUTLAMA ve GÖSTERİ

Süre 45 dk

Birlikte yaratma, grup olma duygusunu güçlendirme, kolektif sunum deneyimi, öğrenilenleri ve birlikte başarılanları herkesle paylaşma, bir başarıyı birlikte kutlama.

İlgili çalışma ortamında kullanılacak bir video oynatıcı, ses sistemi, ekran veya projeksiyon. Gerekli Malzemeler:

- Kendin Yap Müzik Aletleri
- Gösteri için kullanılacak süsleme ve dekorasyon malzemeleri, diğer aksesuarlar
- Çocuk ve ebeveynlerinden fotoğraf / video çekimiyle ilgili izinler/belgeler

Gösteri Öncesi: Sahne veya sahne olarak kullanılacak alan süslenir. Çocuklar ait oldukları enstrüman ya da beden hareketi grubu için daha önceden seçtikleri işaretleri ya da renkleri giyer. Davetli varsa oturacakları yerler hazır edilir.

Gösteri: Herkes yerini aldıktan sonra DAMLALAR melodisi başlar. Melodi eşliğinde çocuklar performanslarını sergiler. Gruplar halinde beden perküsyonu ve müzik aletleriyle melodiye eşlik ederler, birlikte “damlalar” olurlar. Dilerlerse kendilerine ait performanslar da sergileyebilirler.

Gösteri Sonrası Kutlama: Çocuklar selam verir. Davetliler yoksa, çocuklar birbirlerini tebrik eder. İsterlerse bir kere daha performansı tekrar ederler. Davetliler varsa, onlara “Kendim Yaptım Müzik Aleti Kütüphanesi” ve “Çokdilli MelodiOL Sözlüğü” tanıtılır. Ardından serbest kutlama zamanı başlar. Farklı dünya müzikleri çalınır. Herkes yiyecek ve içeceklerden dilediği gibi alır, özgürce dans eder ve ritim tutar.

Çıkış Etkinliği: Çocuklar son olarak bir çember oluşturarak gösteri ve kutlamaya dair deneyimlerini paylaşabilir. Örneğin, tek bir kelimeyle yanıtlayacakları çeşitli sorular sorulabilir. Söz almak isteyen bir çocuktan başlayarak herkes sırayla soruları cevaplar. Bir soru sorulur, sonra bir tur cevap alınır, sonra diğer soruya geçilir. Örneğin, “Gösteri benim için nasıldı?” “Kutlamada en çok neyi sevdim?” “Kendimi şimdi nasıl hissediyorum?”

Çıkış Etkinliği: Eğitimci isterse, tüm programa dair bir geri bildirim almak için belli anahtar sözcükler kullanarak Beş Parmak Geri Bildirim Yöntemi'ne baş vurabilir.

Etkinlik sırasında **fotoğraf, video ve/ya ses kaydı alınacaksa**, bu malzemelerin nerede ve nasıl kullanılacağı bilgisi, kayıt alınmadan önce, çocuklarla mutlaka paylaşılmalı, ebeveynler bilgilendirilmeli, ayrıca imzalı izinleri alınmalıdır.

Görsellerin kamuya açık sosyal medya kanallarında paylaşımı ise, fotoğraf çekme izni almaktan başka bir konudur. Bu tür bir kullanım için ilgili çocuk ve ebeveynine, görsel ve videoların nerede, ne şekilde ve nasıl bir metinle birlikte kullanılacağı yayınlanmadan önce gösterilmeli, bunun için de yazılı izinleri alınmalıdır. Bu izin alınmadan malzemeler paylaşılmamalıdır. Bu husus Çocuk Koruma'nın çok önemli bir parçasıdır.

● EKLER

Elinizdeki bu kitapçıkla birlikte, program kapsamında üretilmiş tüm videolar, ses dosyaları ve yönergeler izlenebilir, dinlenebilir, okunabilir ve indirilebilir versiyonlarıyla proje web sitesinde bulunabilir.

www.hep-beraber.org

www.alle-zusammen.org

www.germanturkishinitiative.org

ISINMALAR

Alkış Çemberi

Amaç: Isınmak, bağ kurmak, el-göz koordinasyonunu ve grup içi uyumu geliştirmek.

Çocuklar bir çember halinde ayakta durur.

1- Çocuklar tüm çember boyunca saat yönünde sırayla bir kez el çırpar.

2- Alkış çemberi aynı yönde, bu sefer çok yavaş bir tempoda başlayıp gittikçe hızlanarak tekrar edilir.

3- Katılımcılar birbirlerinin sırasına riayet ederek mümkün olan en yüksek alkış hızına çıkmaya çalışır. Amacın hızlı olmak kadar, birbirini takip ederek bir dalga gibi uyum içerisinde akmak olduğu da belirtilir.

Her adım gerekli görüldüğü kadar tekrar edilebilir.

Öneri: Oyuna başlayan kişi el çırpmak yerine, alternatif olarak, soldaki kişiyle avuç içlerini birbirine çarpmak suretiyle “beşlik çakar.” Oyunu daha da zorlaştırmak için sonraki turlarda bir kişi eğilir ve onun iki yanında ayakta duran iki kişi birbiriyle “çak” yapar. Sonra eğilen kişi doğrulur ve onun solundaki kişi eğilir; eğilen kişinin iki yanında ayakta duranlar “çak” yapar.

Eller Dize

Amaç: Bedenin kısımlarının farklı dillerdeki karşılıklarını öğrenmek, çocukların beden bilinci- ni ve aralarındaki yakınlığı artırmak.

Çocuklar bir çember oluşturur. Oyunun ilk bölümünde, eğitmen bedenin iki kısmını söyler ve her katılımcı kendi bedeninde bu iki kısmı birbirine dokundurur. Örneğin: Eller dize, ayak dize, dirsek dirseğe, el başa, avuç içi çeneye, gibi. Çocuklar da kendi kombinasyonlarını üretip grubu yönlendirebilir.

Oyunun ikinci bölümünde, çocuklar yan yana gelerek çiftler oluşturur. Çiftlerden bir tanesi gönüllü olur ve bedenin iki kısmını söyler. Tüm çiftler bedenlerinin o kısımlarını karşılıklı olarak birbirlerine değdirmeye çalışır. Örneğin, gönüllü çift, “eller dize,” derse, tüm çiftlerde çocuklar- dan biri elini diğerinin dizine dokundurur. Sonraki çift, “sırt sırta,” derse, tüm çiftlerde çocuklar sırtlarını birbirine dayar. Sıradaki çift, “çene omuza,” derse, tüm çiftlerde bir çocuk çenesini diğerinin omzuna koyar. Oyun, her çift bir kombinasyon söyleyene kadar devam eder. Çocuklar bedenin parçalarını farklı dillerde söyleyebilir.

Öneri: Çocukların birbirlerine temas etmeye çekindiği ya da çeşitli nedenlerden dolayı bunu tercih etmediği durumlarda, bedenin söylenen iki kısmı birbirine dokundurulmadan, sadece yaklaştırılabilir. Böyle hallerde yönerge ilgili beden uzvu ya da kısımlarını dokundurmak değil, yaklaştırmak üzere verilir. Bu tür bir çekinceye sahip tek bir çocuk dahi olsa yönerge bu şekilde uyarlanmalıdır.

Top Atma:

Amaç: Birbirinin ismini öğrenmek, hareket etmek.

Çocuklar bir çember halinde durur ve bir topu rastgele bir şekilde birbirine geçirir. Topu atan, bunu yaptığı esnada topu attığı kişiyle göz teması kurar.

- İlk turda Çocuklar sadece topu birbirine atar.
- İkinci turda topu atarken kendi isimlerini söyler.
- Üçüncü turda topu alan kişi önce topu kendisine atan kişinin ismini, sonra kendi ismini söyler.
- Dördüncü turda her katılımcı önce topu kendisine atan kişinin ismini, sonra kendi ismini ve son olarak topu attığı kişinin ismini söyler.

Hareketini Yap, İsmiini Söyle:

Amaç: Birbirinin ismini öğrenme, hareket etme.

Çocuklar bir çember oluşturur.

- İlk turda sırayla herkes ismini söyler ve el çırpmak, kafaya dokunmak, kendi etrafında dönmek, zıplamak, gibi bir hareket yapar.
- İkinci tur, birinci tura başlayan kişiyle başlar. Herkes kendinden sonra gelen kişinin ismini söyler ve hareketini yapar, kendi ismini ve hareketini ekler.
- Üçüncü tur, yine aynı kişiyle başlar. Bu defa herkes kendinden önce gelen kişinin ismini ve hareketini tekrar eder ve buna kendisininkini ekler.
- Son tur, yine aynı kişiyle başlar. Herkes önce kendi ismini söyler, hareketini yapar. Sonra çemberdeki herhangi bir kişinin ismini söyler ve hareketini yapar. Sıra, ismi söylenen kişiye geçer. Bu kişi kendi ismi ve hareketiyle başlar, sonra çemberdeki başka bir kişinin ismini söyler ve hareketini yapar. Oyun bu şekilde çemberdeki herkesi dolaşır.

BEKLERKEN

Sandalye Kapmaca:

Gruptaki çocuk sayısından bir eksik sayıda sandalye iki sıra halinde, sırtları birbirine degecek şekilde yerleştirilir.

RÜZGAR ya da DAMLALAR melodisi veya başka bir müzik çalınır. Çocuklar serbest bir şekilde sandalyelerin etrafında dolaşmaya başlar. Eğitimci bir noktada müziği durdurur ve çocuklar birer sandalye kapmaya çalışır. Sandalye sayısı bir eksik olduğundan bir çocuk ayakta kalır. Dışarda kalan çocuk oyundan çıkarken sandalyelerden birini de alır ve diğerlerini izlerken kenarda bu sandalyeye oturur. Oyundan son çıkan çocuğa, bir sonraki tur için müziği susturma görevi verilir.

Bul Getir

Çocuklar sınıfın ortasında toplanır.

RÜZGAR ya da DAMLALAR melodisi veya başka bir müzik çalınır, herkes serbestçe dans et-

meye başlar, bir gönüllü ebe olur. Eğitimci bir noktada müziği susturur ve ebe yüksek sesle bir nesne söyler; örneğin, defter, cetvel, çorap, pergel, saç tokası... Tüm çocuklar sınıf içinde bu nesneyi arar ve o nesneden bulan herkes getirip sınıfın ortasına koyar. Söylenen nesneyi bulamayan çocuklar bir sonraki turda dışarda kalır. Dışarıda kalan çocuklar o turda çalan müziğe beden perküsyonu ya da enstrümanlarla eşlik eder ve bir sonraki turda tekrar oyuna girer.

Dansı Dondur

Çocuklar sınıfın ortasında toplanır.

RÜZGAR ya da DAMLALAR melodisi veya başka bir müzik çalınır, herkes serbestçe dans etmeye başlar. Eğitimci bir noktada müziği susturur ve çocuklar olabildiği kadar hızlı tepki vererek oldukları pozisyonda donup kalır. En son pozisyon alan çocuk oyundan çıkar. Oyundan çıkan çocuk bir sonraki turda müziği susturma görevini üstlenir.

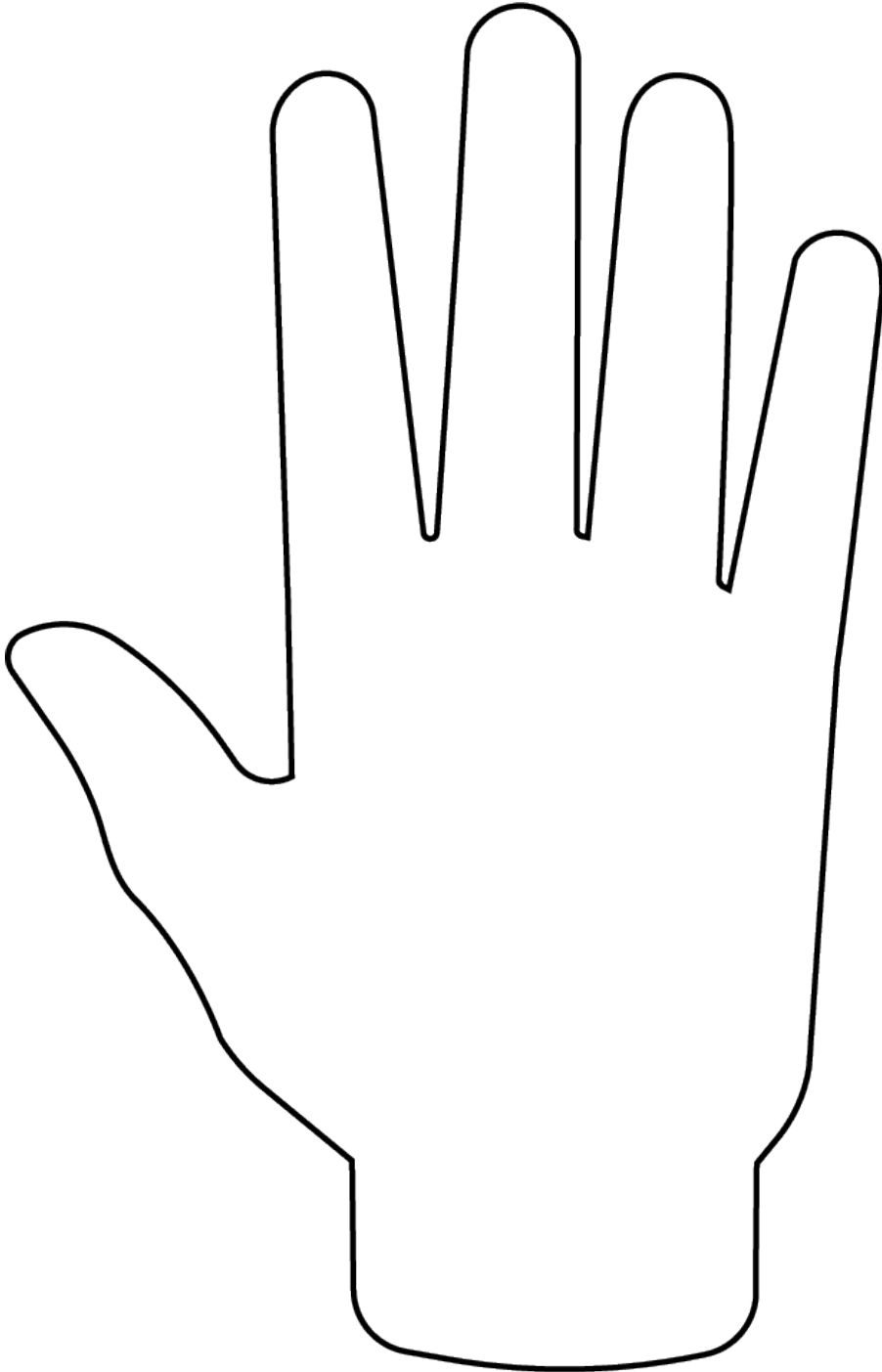
Katla - Dans Et

Bu oyun için büyük boy gazete kâğıdı, flipchart sayfası veya herhangi bir büyük boy kâğıda ihtiyaç vardır.

Her çocuk bir kâğıt alır ve açık şekilde yere serip üzerine çıkar. Müzik başlayınca her çocuk kendi kâğıdının sınırlarından çıkmadan dans etmeye başlar. Müzik sustuğunda herkes durur, kâğıdını ikiye katlar ve tekrar üzerine çıkar. Müzik tekrar başlar ve çocuklar bu sefer bir öncekinin yarısı büyüklüğündeki alanlarında dans eder. Oyun böyle devam eder; kâğıt küçüldükçe dans etmek zorlaşır. Kâğıt çok küçüldüğünde, ayaklar kıpırdamasa bile, bedenün üst kısmıyla dans etmeye devam edilir. Ayağı kendi kâğıdının dışına taşan çocuklar oyundan çıkar.

GERİ BİLDİRİM

Beş Parmak Geribildirimi

Eğitmen, üzerine beş parmak çizilmiş büyük bir sayfayı uygun bir yere asar. Her parmağa aşağıdaki (ve benzeri) ifadeler yazılmıştır.

Baş parmak: "...şunu... sevdim" veya "...şundan... çok keyif aldım."

İşaret parmağı: "...şunu... söylemek isterim" veya "...şunu... eklemek isterim"

Orta parmak: "şu an bedenimin en çok ...şurasını... hissediyorum"

Yüzük parmağı: "...şunu... merak ediyorum" veya "...şu konu...hakkında daha fazla şey bilmek istiyorum"

Serçe parmak: "...şu... bölüm çok kısaydı" veya "...şuna... daha uzun zaman ayırmak isterdim."

Çocuklar posterde yer alan ifadelerdeki boşlukları dolduracak sözcükler/ifadeler düşünür. Dağıtılan küçük kâğıtlara (post-it) bu ifadeleri yazıp kâğıtları posterin üzerindeki ilgili boşluğa yapıştırırlar. Aynı ifadedeki boşluğu birden fazla çocuk doldurabilir.

Beş Parmak Geribildirimi başka şekillerde de uygulanabilir:

Eğitmen, üzerine beş parmak çizilmiş büyük bir sayfayı sınıfın ortasına serer. Boş el çiziminin üzerine aşağıdaki ve benzeri ifadeler yazılmıştır.

"Eğlendim, kendimi güvende hissettim, kendimi güvensiz hissettim, kendim hakkında bir şeyler öğrendim, rahat hissettim, rahatsız hissettim, enerji dolu hissettim, sakin hissettim, diğerleri hakkında bir şeyler öğrendim, yeni bir müzik aleti yapmayı öğrenmek isterim, yeni bir beden perküsyonu hareketi öğrenmek isterim."

Her çocuk üç (3) adet etiket (sticker) alır ve elin üzerine yazılmış ifadelerden kendine uygun düşün üç tanesinin yanına birer tane yapıştırır.

Son olarak, eğitmen çocukları posterin etrafında toplar ve hep beraber, ifadelerin yanındaki etiket yoğunluğuna göre etkinliğin genel bir değerlendirmesi yapılır.

SEMBOL DİZİNİ

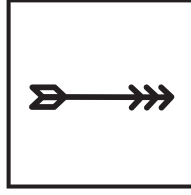
Rüzgar

Damlalar

Amaç

Öneri

Hazırlık

Görev

**Çokdillilik
& Dil Desteği**

● KÜNYE

MELODİOL

Fikir ve Uygulama

Muhammad Abou Ammash - Train of Hope e.V.

Mohannad Abou Hassoun - Train of Hope e.V.

Jamil Alyou - Train of Hope e.V.

Emile Cantor Samana

İbrahim Kaan Cevahir

Müzik Kompozisyon

İbrahim Kaan Cevahir

Videolar

Alexander Olbrich

Post Prodüksiyon

Hendrik Kintscher, Alexander Olbrich

Video İllüstrasyonlar

Maurizio Onano

Ses Kayıt

Álvaro Arnáez

Hareket Tasarımı

Tanju Yıldırım

Kitapçık Editörü

Özgür Bircan

Tasarım

Esra Göksu | www.esragoksu.com

Manfred Grunenberg

Jacob Ceki Hazan

Murat Kaya - Kırkayak Kültür

Ümithan Yağmur

Tanju Yıldırım - ODGEDER

Müzik Kayıtlar

İbrahim Kaan Cevahir

Emile Cantor Samana

Laila Börner

Kamera

Hendrik Kintscher

Oyuncular

Mohamad Qussai Shikh Suliman, Anne

Grafikler

Nana María

Ses Kurgusu

Manfred Grunenberg

Kitapçık için İçerik Oluşturma

Murat Kaya

Jamil Alyou

Jacob Ceki Hazan

English Proofreading

Kate Ferguson, Liam Murray

Koordinasyon ve Uygulama

Beril Sönmez (Anadolu Kültür)

Birte Neumann (LaKI)

Ekin Su Birinci (Anadolu Kültür)

www.hep-beraber.org | www.alle-zusammen.org | www.germanturkishinitiative.org

MELODİOL PROGRAMI LİSANS VE TELİF HAKLARINA DAİR YASAL UYARI:

MelodiOL Programı aşağıda belirtilen şartlar altında çoğaltılıp yayılabilir:

- a. Etkinlik programı içinde bulunan malzemeler kullanılırken, çoğaltılırken, paylaşılırken künyede adı geçen kişi ve kurumlara, (lisansörlere) atıfta bulunulmalıdır.
- b. Malzemenin kullanımı sırasında künyeye atıfta bulunulmalı, malzeme üzerinde değişiklik yapıp yapılmadığı belirtilmelidir. Künyeye yapılan atıf ve değişiklik bilgileri, anlaşılabilir olması şartıyla, makul olan her türlü şekilde verilebilir. Ancak bu bilgiler verilirken, lisans sahibi olan kişi ve kurumların sizi veya kullanımınızı desteklediği izlenimi verilmemelidir.
- c. Ticari olmayan kullanım – MelodiOL Programı ticari amaçlarla kullanılamaz, çoğaltılamaz ve yayılamaz.
- d. Üzerinde çalışılmış ürün dağıtılamaz – MelodiOL Programı ve programın içerdiği malzemeler yeniden düzenlenir, değiştirilir veya doğrudan üzerinde çalışılırsa malzemenin değiştirilmiş hali çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayılamaz.
- e. Ek kısıtlayıcı hüküm kullanılamaz - Lisansın izin verdiği herhangi bir uygulamayı başka bir kişiye yasal olarak yasaklayan ek hükümler veya teknik prosedürler kullanılamaz.
- f. Künyede adı geçen kişi ve kurumlar, lisans şartlarına uyduğunuz sürece bu haklarınızı iptal edemez.

Daha fazla bilgi için projenin internet sayfası üzerinden bizimle iletişim kurabilirsiniz.

www.hep-beraber.org | www.alle-zusammen.org | www.germanturkishinitiative.org

Mülteci Desteği Alanında Almanya – Türkiye Ortaklık İnisyatifi

İşbirliğiyle

Kommunale
Integrationszentren
Landesweite Koordinierungsstelle

Desteğiyle
